

Szerkesztő: Kladóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József József-utca) 4. Telefon: 151. — Szerkesztő: Közlöny, Arad — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Csejlet több. — Egyes szám 8 Lej. Vasárnap 5 Lej. — (Bucarestben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —

49-ik évfolyam, 131. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. június 14

A bécsi Wild-West

A bécsi Stefánskirche tornyáról árnyékokat vet az Ausztria felett borongó napsugár az egykori császárváros kedélyes, söröző és waltzerező életére. A híres „weaner Gemüt” világában bombák robbannak az uccasarkokon és robogó autókról vadásznak egymásra egyébként „gutgesinnt”-nek látszó fiatal emberek. A Judengasse, a Taborstrasse üzletein, a híres Leopoldstadt uccáiban otromba krétairások éktelenkednek: ezek azok a boltok, amelyeket „előjegyzésbe vettek” a legközelebbi rombolásra Hitler bécsi Burschenschaftjai. S a helyzet napról-napra komolyabb. Tegnapelőtt halálosvégi bombamerénylet történik az egyik bécsi ékszerész ellen, tegnap Dr. Rintelen volt miniszter, tartományi főnök autója előtt explodál az óraműves, percre beállított pokolgép és golyót kap a karjába Dr. Steidle tiroli Heimwehr-vezér is ugyanakkor, amidőn a parlament előtt robban egy másik bomba, — ki tudja, ma milyen újabb ostobaságokra virrad a háromnegyedes Wiener Walzer népe...? A politikai szenvedélyek szennyes hullámai egyre erősebben csapkodják az önállósult Ausztria országhatárait és már-már forradalomra szélesedik Wien uccáin a német horogkereszt és az osztrák Heimwehr harca.

Ami most Bécs falai között lejátszódik, tragikus karrikatúrája a mai világpolitika által teremtett helyzetnek. Ennek a két nemzetnek nyelve, kultúrája, állami berendezkedése, polgári mentalitása — eltekintve a napi politika jelszavaitól — csaknem ugyanaz. Mind a kettő a tegnap, tegnapelőtt még egy közös és kiegyenlítő „Anschluss” álmoképének bővületében ringatódzott a germán egység nevében. Ez a két nemzet ma vak dühvel néz szembe egymással. Hol van itt az események logikája...? Nehéz volna pontosan eldönteni, melyiküknek van több veszteni-valója: Németországnak-e, vagy Ausztriának...? Az osztrák kormány, amely egy Rathenau és egy Stresemann Németországhoz szívesen csatlakozott volna, nem kér a hitleri Németországból. A német gazdasági élet elszigeteltsége, külpolitikai aktivitásának siralmas fiaskói, belső rendjének mesterséges és kényszeredett kialakulatlansága nem csábítja sem Dollfust, sem Vaugoint, — mint ahogyan nincs az egész Bécsben egy pincér, aki rajongana a nemzeti-socializmusért. Mert a legkisebb piccolo is tudja, hogy a horogkereszt riasztó jel az idegenforgalom számára.

Az ostromállapot, amelyet az osztrák kormány az első bombák robbanása, az első revolvergolyós autó-támadások utonállásai után életbeléptetett, természetesen folvománya az osztrák nép ragaszkodásának az élet normális és kipróbált keretei iránt. Amint a „gemütlích” bécsi nép militarizmusát tökéletesen ki tudta élni a Burg zenés őrségváltásaiban, úgy a békés steieriek, a sudártermetű tiroliak is jobban kedvelik a belterjes tejtermelés örömeit a rohamcsapatok kalandozásai helyett. Ausztria köszöni, de nem kér olyan politikai kalandozásokból, amelyek külföldi és beföldi következményei végleg megfosztanák mindattól, amit az osztrák nép önállósága az elmúlt tizenégy esztendő alatt nehéz munkával és erőfeszítéssel szerzett. Az autós ember vadász-izgalmai izgathatják még a felelőtlen serdültebb ifjúságot, — de hogy illik bele a „Weaner Gemütlíchkeit”-be...? Macedóniai komácsvilág a Hofoper előtt — bombákkal yoyózó politikai aspiránsok a bécsi körutak sarkán — mindezt nem veheti be sem a bécsi gyomor, sem az európai felvilágosultság. A

Új élet a romokon A világgazdasági konferencia legfontosabb problémája

Amerika ismét meglepetést hozott. — Daladier nagy beszéde. — A negyvenórás munkahét kérdése. — A munkanélküliség problémája. — „A gazdasági elzárkózás nem egyéb öncsonkításnál.” — A valutaháboru megszüntetéséről

„A hitelező nem élhet, ha az adós nem tud fizetni”

Londonból jelentik: A világgazdasági konferencia mai napján a formalitások után Macdonald, a konferencia elnöke bejelentette, hogy elsőnek Hull amerikai, Daladier francia és Jung olasz megbízottaké a szó. Hull azonban meglepetésszerűen nem kívánt élni a szólás jogával. Ezt azzal magyarázzák, hogy bizonyára meg akarja várni, milyen kijelentések hangzanak el a hadiadósságok rendezése tekintetében. Egyszersmind azonban ez arra is mutat, hogy Amerika nem áll elő meglepő javaslatokkal. Bizonyos mértékig meglepetést keltett Henderson váratlan megjelenése, aki — ugyilátszik — leszerelési kérdésekben óhajt tárgyalásokat folytatni a delegátusokkal.

A munkanélküliség kérdése

Daladier előljárójában a munkanélküliség és a termelés csökkentésének problémáival foglalkozott. A kereskedelmi válság általános jelenségeinek ismertetésére nem kíván kitérni, az a kérdés, hogyan lehet a depresszió okozta romokon az új életet felépíteni. Véget kell vetni a valutaháboruszkodásnak, a valuták állandó ingadozásának, a pénzforgalom szabadságát biztosítani kell. Teljes erővel meg kell szervezni a munkahetek negyven órára való leszállítását. Valamennyi állam törekvését közös nevezőre kell hozni, hogy elkerüljék a gazdasági háborút.

A francia államférfi után Jung olasz pénzügyminiszter beszélt és Macdonald felfogását támogatta, ami a hadiadósságok rendezése és a valutaháboru megszüntetése kérdésében már ismeretes. Szerinte a munkanélküliség ügyét nem lehet ideiglenes szabályozásokkal elodáztatni. Rámutatott a gazdasági válság okaira, a gazdasági elzárkózás nem egyéb öncsonkításnál. A gazdasági élet egészséges megszervezése tekintetében az olasz példát emlí-

tette, amely a korporációs szervezetekkel kiünő eredményeket ért el.

A konferencia délutáni ülésén Neurath német külügyminiszter beszédének elején megállapította, hogy a válság oka nemcsak gazdasági természetű. Hangoztatja, hogy a nemzetközi adósságokat csak árukkal és ellenszolgáltatásokkal lehet a mai viszonyok között kiegyenlíteni. A konferencia munkája csak akkor lehet eredményes, ha sikerül meg egyezni a hitel és a pénzügyi alapvető problémák tekintetében. A világ azt hitte, hogy eme kérdés néhány állam érdekeivel különbözik. Ezzel szemben tény az, hogy a hitelező nem élhet, ha az adós nem tud fizetni. Az aranyvalutának nincs semmi értelme az aranykérés megfelelő megoldása nélkül. Helyre kell állítani a politikai bizalmat. Ennek érdekében a német kormány minden lehetőet elkövetett.

— Ne feledjük el — mondotta — hogy a függőben levő kérdések megoldása nélkül a konferencia tanácskozásai nem vezethetnek eredményre.

A gazdasági világkonferencia szerdai ülésén az első felszólaló Dollfuss dr. osztrák kancellár lesz, aki felszólalásának befejezése után nyomban repülőgépre száll és Bécs felé startol, mert otthonlétére sürgős szükség van. Az osztrák kancellár a mai nap folyamán eredményes tárgyalásokat folytatott angol pénzügyi körökkel a népszövetségi osztrák kölcsön angol transzáinak átvétele tárgyában.

A kisantant-államok delegátusai kedden este együttes értekezletet tartottak, amelyen az államokat közösen érdeklő kérdések együttes eljárási taktikáját beszélték meg. Megállapodtak annak a felszólalásnak a szövegében is, amelyet a világgazdasági konferencián a kisantant megbízásából Benes csehszlovák külügyminiszter fog elmondani.

A leszerelési konferencia betiltotta a német munkakényszer-szolgálatot

Genfből jelentik: Feltűnéstkelő határozatot hozott a leszerelési konferencia számvizsgáló bizottsága, amely — függetlenül az elhalasztott plenáris ülésektől — tovább folytatja szakcsoporthi ülését. A határozat megakadályozza — legalábbis egyelőre — a német kormányzat egyik legsarkalatosabb pontjának, a munkakényszer-szolgálatnak — Arbeitsdienstpflicht — megvalósítását. A bizottság ugyanis francia javaslatra katonai szervezetnek minősítette a német munkakényszer-szolgálatot és ezzel a megokolással be is tiltotta már az első csoport behívását is.

A Hitler-kormány a munkakényszer-szolgálat bevezetésével egyrészt a munkanélküliek hatalmas tömegét akarta foglalkoztatni, másrészt „a fizikai munka szeretetére és becsülésére” akarta ránevelni a német ifjúságot. Az eredeti terv szerint minden tizenéves né-

mely eddig az ausztriai rezsimek jellemezte. Dollfussnak elég eszköze és energiája van ahhoz, hogy megvédje Ausztria lelki és politikai integritását a nyugtalanító forradalmi ki-

met ifju és német leány, akár tovább óhajt tanulni, akár gyakorlati pályára készül, egy évet köteles az állam szolgálatában eltölteni. Ez alatt az idő alatt valamelyik munkástáborba osztják be, ahol egy kéthónapos tanfolyamon kiképzik, majd pedig tíz hónapon keresztül kö-

sérletek ellen és egyszersmindenkorra száműzve az egykori császárváros uccáiról a horogkeresztűs ügynököknek a Wild-Westbe való véres tömegjeleneteit.

teles azt a munkát végezni, amelyet számára kijelölnek. A kényszer munkaszolgáltatás programjában csatornaépítések, hídépítések, országútépítések, vasúti vonalak építése, vasúti vonalak villanyvasúttá való átépítése, stb. szerepelt.

A már régebben működő, Papen által megszervezett önkéntes munkaszolgáltatási táborokat a Hitler-kormány annakidején átvette és még februárban S. A.-vezetés alá helyezte, amivel ezeknek a kolóniáknak bizonyos militáris jelleget adott. A kormány az egyes munkaszolgáltatási évfolyamokat hat csoportra osztotta be, az egyes csoportok S. A.-vezetés

alá kerültek volna és a kéthónapos „festnevelési tanfolyam” után 500-as és 1000-es turnusokban kerültek volna a munkahelyekre. Évente körülbelül 800 ezer embert képeztek volna ki ilyen formában. Az első évfolyamot július elsejére hívták be.

A leszerelési konferencia számvizsgálóbizottságának határozata genfi német körökben óriási konsternációt okozott és a bizottság delegátusai azonnal tiltakoztak a határozat ellen, amely jögrőre ugyan csak a plénum határozata után emelkedik, addig is azonban, ameddig a határozati javaslat szavazás alá kerül, tilos a terv megvalósítása.

Ujabb bombamerényletek után szigorított ostromállapotot rendeltek el Ausztriában

Ismét négy bombamerénylet történt. — A külföldi nemzeti szociálistákat áttoloncolják a határon — Leleplezték a titkos bombagyárat — A kormány fegyverrel állítja helyre a rendet Diplomáciai konfliktus a német sajtó-attasé letartóztatása miatt

Az a forradalmi megmozdulás, amely napok óta tombol egész Ausztriában, egész sor újabb véres eseményekhez vezetett. Hétfő estétől kezdve négy újabb bombamerényletet követtek el Bécsben, amelyek rémületbe ejtették az osztrák főváros lakosságát.

Az első merényletet hétfőn az éjféli órákban követték el. A Mariahilferstrasse egyik kávéházának nyitott kirakatán keresztül bombát dobtak ismeretlen tettesek, amely szétrombolta a kávéház berendezését és súlyosan megsebesítette a helyiségben tartózkodó pincért és kenyeres-leányt. A késő éjjeli órák miatt egyetlen vendég sem volt már a helyiségben, amelyet éppen be akartak zárni. Ugyanebben az időben egy vendéglőben is bomba robbant, amelyet a nyitott ajtóba dobtak. A bomba szétvetette a ruhatár felszerelését, de emberéletben kár nem esett.

Kedden reggel újabb robbanás történt. A Favoritenstrasse egyik nagy áruháza, a Haus der Kleinkäufer üzlet előtt.

A bécsi terménypörzse épületében talált bombát az arzenálba szállították, ahol szakértők megvizsgálták. Megállapították, hogy a bomba oly rettenetes erejű volt, hogy a többemeletes, hatalmas tözsdéépületet teljesen elpusztította volna, ha egy véletlen folytán nem áll szik el a gyújtószinór. A gyújtószinór égése a vége felé közeledett és tizennégy másodperc hiányzott még, hogy a borzalmas erejű pokolgép felrobbanjon. Az épületben és a kávéházban, ahol a bombát találták, több száz ember tartózkodott. A robbanás ezért tömeghalált okozott volna.

Az egyre fokozódó események hatása alatt az osztrák kormány a legszigorúbb intézkedésekre határozta el magát. Winkler alkancellár több ízben telefonon összeköttetésbe lépett Dollfuss kancellárral, aki közölte, hogy megszakítja londoni tartózkodását és repülőgépen visszatér Bécsbe.

Az osztrák kormány kedden délután rendeletet adott ki, amelyben szigorított ostromállapotot rendel el Bécs fővárosra és környékére. A rendelet a legszigorúbb statáriális eljárást helyezi kilátásba a közrend és biztonság legkisebb megsértése esetére.

Az osztrák belügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel riadó-készültségbe helyezi a rendőrséget és a segédrendőrséget. Ugyancsak hasonló intézkedést tett Vaugoin hadügyminiszter is, aki a katonaságot helyezte állandó készenlétebe. Bécs utcáin megerősített rendőrőrszolgálatok cirkálnak. A főváros egyes helyein katonai őrség várja az eseményeket. A Ringen gépfegyveres különítmények helyezkedtek el.

Fer dr. belügyi államtitkár a sajtó munkatársai előtt a következőket jelentette ki:

— A rend helyreállítására egyelőre a gumibotot használjuk. Ha ez azonban nem lesz elégséges, akkor nem riadunk vissza attól sem, hogy fegyvergyökökkel teremtsünk rendet.

Az ostromállapot kilátásakor a kor-

A felrobbant bomba hatalmas erejű volt és a legnagyobb pusztítást okozta, az eddigi merényletek közül.

A pokolgép nemcsak az áruházat pusztította el, hanem a robbanás közelében lévő többi házat is megrongálta. Az elpusztított áruházal szemben lévő üzlethelyiségek közül kettő szintén súlyosan szenvedett a robbanás következtében. Ha a bomba magában a Haus der Kleinkäufer áruházban robban fel, akkor az egész épületet szétveti. A rendőrség megállapította, hogy az irtózatoss erejű bombát két kerékpáros férfi helyezte el, akik közvetlenül a gyújtószinór meggyújtása után egy autótámba ugrottak és a soffört revolverrel kényszerítették arra, hogy elhajtson velük. A merénylet elmenekülése után három perc múlva következett az explozió.

Kedden délelőtt újabb bombamerénylet történt. Egy elhagyatott cserkész-menedékházat robbantottak fel ismeretlen tettesek. Ennek a legújabb robbanásnak emberáldozata nincsen.

mány közölte a lakossággal, hogy a rendőrség és katonaság utasítást kapott arra nézve, hogy szükség esetén fegyverrel használja és tömeggyűlések alkalmával sortűzrel intézhessen a rendbontókra.

A kisebbségek helyzetéről nyilatkozott Vaida miniszterelnök

Nyilatkozat a kisebbségekkel való együttműködésről — Lugojanu római követ — Averescu a királynál

Bucurestiből jelentik: Vaida miniszterelnök nyilatkozatot adott a Neues Wiener Journal munkatársának és többek között a romániai kisebbségek helyzetéről, valamint a revízió kérdéséről beszélt.

— A kisebbségek nem panaszkodhatnak, hogy rosszul megy a dolguk — mondotta nyilatkozatában a miniszterelnök — méltányosan járunk el velük szemben s épp olyan helyzetet élveznek, mint a többségi polgárok. Mi a kisebbségekkel együtt munkálkodva akarjuk az országot felépíteni, annak gazdasági és minden téren való fellendülését biztosítani.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a romániai hitlerizmusról a miniszterelnök ki-

A késő esti órákban újabb tanácskozásra jöttek össze az osztrák kormány tagjai, akik elhatározták, hogy a főként horogkeresztesekből álló katonai szövetséget feloszlatják, a külföldi nemzeti szociálistákat kiutasítják és azonnali hatállyal áttoloncolják a határon. Betiltja a nemzeti szociálista-párt központját, valamennyi Barna Házat. Julius elsejéltől kezdődőleg betiltanak minden politikai manifesztációt. A sajtószabadságot is korlátozzák.

A gráci egyetemen is véres eseményeket provokáltak a nemzeti szociálista diákok. Az egyetemi tanárok tegnap akarták letenni a Dollfuss-kormány által követelt új esküt. A diákság ebben megakadályozta a tanárokat, akik nem juthattak be az egyetem aulájába. A dékán rendőri segítségért telefonált. Amikor egy szakasz rendőr az egyetem épülete előtt megjelent, a diákok közáporral fogadták őket. A rendőrök gummitokkal vonultak az egyetemi hallgatók ellen, akik az egyik kapualjban barrikádot emeltek és azok mögül zúdítottak közápor a rendőrökre. A diákság közben az egyetem épületére felhuzta a horogkeresztes lobogót.

Egy szakasz lovasrendőr jelent meg az egyetem előtt. A barrikád mögé vonult diákok közé könnygázgáz bombákat dobtak, mire ezek kénytelenek voltak a barrikádok mögül elvonulni. A lovasrendőrök ezután szétzavarták a diákokat, akik közül harmincat letartóztattak. Nemsokkal később az egyetemi tanács és a dékán hirdetménye jelent meg, amely közli, hogy az egyetemet bizonytalan időre bezárják.

Tömeges letartóztatások

Innsbruckban a Steidle dr. Heimwehr vezér ellen elkövetett merénylettel kapcsolatban negyven letartóztatás történt. Innsbruckból különben egy szenzációs jelentés érkezett Bécsbe, amely szerint

Gerberbach faluban egy kovácsműhelyben felfedezték a nemzeti szociálisták titkos bombagyárat.

Állítólag háromszáz pokolgépet találtak, részben teljesen használatra készen, részben munka alatt.

Linzből jelentik, hogy a rendőrség hétfőn, a késő éjjeli órákban, rajtaütésszerűen megszállta a Barna Házat. A rendőrség igen sok nemzeti szociálistát talált a párt helyiségben, akiket valamennyit letartóztattak.

A ma délelőtti minisztertanács megtiltotta az állami tisztviselőknek, hogy a nemzeti szociálista szervezetek tagjai legyenek.

Itt írjuk meg, hogy a bécsi német követ kérdést intézett az osztrák kormányhoz az iránt, igaz-e az a hír, hogy Habicht német sajtóattasé és segédjét az osztrák rendőrség letartóztatta. Az igenlő válasza a német követ nyomában a legélesebb tiltakozását fejezte ki az osztrák kormány eljárása felett, kijelentvén, hogy a további lépéseket kormánya fenntartja magának.

Az osztrák kormánynak az az elhatározása, hogy a német sajtóattasé kihallgatás után kiutasítja Ausztria területéről.

jelentette, hogy ezt a szót Romániában nem ismerik.

— Mi már régen megvalósítottuk békével azt, amit most Németország akar. Van ugyan nekünk is egy antiszemita apostolunk, Cuza professor.

— Amíg én nyugodt vagyok, addig ne féljen senki — mondotta a miniszterelnök. — Románia helyzete jelenleg kielégítő.

A Monitorul Oficial mai száma közli Lugojanu római követévé való kinevezését, valamint azt a dekrétumot, amellyel Vaida miniszterelnököt ideiglenesen kereskedelemügyi miniszterré nevezték ki.

Averescu marsallt ma délután fél négy órákor kihallgatáson fogadta az uralkodó.

Felmentő ítéletet hozott

az aradi törvényszék a vasgárdisták ügyében

Szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg a tárgyalás iránt -- Izgalmas jelenetek és viták a vádlottak során -- Mandru ügyész nagyhatású vádbeszéde -- Zelea Codreanu kívül több védőügyvéd védte a vasgárdista diákokat --

Este háromnegyed kilenc órakor hozta meg a bíróság a felmentő ítéletet

Szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyt le ma az Aradmegyében elfogott vasgárdisták bünpöre. Már a kora reggeli órákban megszállta a közönség a törvényszék első emeletén levő esküdtszéki termet. Reggel kilenc órakor már egy hely sem állott szabadon. Néhány perccel kilenc óra előtt elfoglalják helyüket a védők: Zelea Codreanu, dr. Marin Vasil bucaresti-i, dr. Mota Ion szászvárosi, dr. Gherman Dante, Pausesti Miklós, Vuia Tibor, dr. Rossa Miklós, dr. Kalló és Secosan aradi ügyvédek. Megjelent a mai tárgyaláson Steltescu vasgárdista parlamenti képviselő is. Néhány perccel kilenc óra után felvezetik a vádlottakat, akiket nemcsak fogházörök, hanem négy rendőr is kísért. A gárdisták felemelt jobbkarral tisztelegtek Zelea Codreanunak. Néhány perc múlva bevonult a bíróság. Hármastanács volt: Senciuc elnök, dr. Costa és Moldovan Sabin szavazóbírák.

Mielőtt a tárgyalás megkezdődik, Senciuc elnök figyelmezteti a hallgatóságot, tartózkodjon mindenféle manifesztációtól. Ezután bemutatják a védői meghatalmazásokat, majd megkezdődik a vádlottak kihallgatása. Sorban vonulnak fel: Bulhac Antal, Morfiuc Vladimir, Ciumete Isterie, Constantinescu Miklós, Isac Mihály, Tocu Péter, Dumitrescu János, Savin Constantin, Popescu Constantin, Radu Ion, Papuc István, Bosantan József, Serafin György, Adochita Emil és Craciunescu Péter. Az elnök felolvasta a vádiratot, majd sorban hallgatta ki a vádlottakat.

A kihallgatás előtt Dante Gherman dr. szólalt fel és tiltakozott az ellen, hogy a vádiratban Grosz Ágoston ternovai mészáros megveretése is szerepel, amikor az nem tartozik a Marzescu—Mironescu-rendtörvény paragrafusai alá, hanem a rendes büntetőtörvénykönyv hatáskörébe. Semmiféle bizonyíték sincs különben, hogy Groszt tényleg megverték. Éles szóváltás keletkezik Mandru ügyész és Gherman Dante között, majd megkezdik Bulhac Antal kihallgatását. Kijelenti, hogy kiránduláson voltak, meg akarták ismerni Aradmegyét. Chieren (Kurtakérien) a csendőrök feltűzték ellenük a parasztságot. Őt kollegáját súlyosan megverték. Grosz Ágoston Ciumetét ütötte meg először. Kijelenti, hogy nem üzték propagandát, csak elbeszélgettek az emberekkel. Morfiuc Vladimir is a csendőrök hibájaként állítja be az esetet és kijelenti, hogy a parasztság azért támadta meg őket, mert azt híresztelték róluk, hogy kommunisták.

Egy derűs epizód

Constantinescu kihallgatása során elmondja, hogy nem lázított, csak felszólította a közönség lakosait, hogy csatlakozzon az egyetlen nagy keresztény alakulathoz, a Vasgárdához, mert a politikusok rossz irányba viszik az országot. Végigjártak néhány „jó” megyét, sehosem volt bajuk.

Elnök: Mit ért jó megye alatt?

A vádlott egy pillanatra habozik, majd kivágja: *Ahol jó konyha van...* (Derűltség a hallgatóság sorában.) A horogkereszttről kijelenti, hogy az a Vasgárda választási jele, a zöld ing pedig nem egyenruha, egyetlen büne az, hogy zöldszínű.

Isac Mihály és Tocu Péter hasonlóan vallanak. Dumitrescu bucaresti-i lelkész nagy beszédet tart. Kijelenti, hogy május 20-ikán elmentek Bucurestiből, hogy végigjárják az országot, megismerjék a nép gondjait és ba-

jait. Céljuk az is volt, hogy a Vasgárdának propagandát csináljanak. A kurtakéri esetre nézve kijelenti, hogy Grosz izgatta fel a népet, azt híresztelte, hogy a gárdisták lelőttek több parasztot.

A vádlottak sorban tesznek vallomást, mind ártatlannak mondja magát. Az egyik diák: Adochita kijelenti, hogy a verekezésben eltűnt az aranyórája. Ezután sor került a tanúkihallgatásokra. Elsőnek Edita János ternovai csendőrőrmestert hallgatják ki. Elmondja, hogy Ágristról telefonutasítást kapott, állítsa meg a lasi 7 rendszámú autóbust, kobbossa el a vasgárdistáktól a manifesztumokat és engedje őket tovább.

A védők a kérdések egész pergőtűzével árasztják el a tanút. Az egyik kérdésre kijelenti: Azt hittem le akarnak fegyverezni és

Mandru ügyész vádol — Zelea Codreanu véd

Ezzel befejeződnek a tanúkihallgatások és Mandru ügyész megkezdí vádbeszédét.

— Fájó szívvel, szomorúan teljesítem kötelességem, — mondotta az ügyész — fájó szívvel látok diákokat a vádlottak padján, olyan embereket, akiknek más lenne a kötelességük, nem a rendzavarás előidézése.

Elmondotta, hogy 1914-ben ő is volt diák, ő is küzdött Nicu Filipescu és Tace Ionescu vezérlete alatt nemzeti ideálokért, de azok az ideálok mások voltak.

Ismerteti a „halálosztag” kifejezés propagatív értelmét, kijelenti, hogy a Vasgárdának titkos szervezete van, titkos törvényekkel. Felolvass néhány paragrafust a szabályokból, amelyek szerint nem szabad a nyilvánosság-nak tudnia a Vasgárda-sejtekről.

— A hazafiasság örve alatt — mondotta az ügyész — ez a veszélyes mozgalom talált naiv embereket, akiket tévedésbe ejtett. Illy módon lehetetlen az ország javát szolgálni. Mi lenne, ha megkezdénék a terrorcselekményeket, hova jutnánk? Chieren a diákok leckét kaptak, amely tanulsággal szolgálhat a jövőre.

Felhívja a diákokat, gondoljanak a tanulásra, könyveikre és világosítsák fel a népet, ahelyett, hogy rendbontásokat provokálnak.

Ezután megkezdődtek a védőbeszédék. Dante Gherman dr. kijelenti, hogy a mai pör politikai pör. Egy politikai párt áll tulajdonképpen a bíróság előtt, programja miatt. A bíróságot politikai program cenzorává avatta az ügyesség azzal, hogy ezt a pört megindította. Kijelenti, hogy a párt csupán azt akarja, hogy az ország vagyona ne jusson idegen kezekbe, majd megállapítja, hogy énekekkel nem lehet izgatni, mint azt a vádirat állítja.

Pausesti azt hangsúlyozta, hogy a parasztságot tévedésbe ejtették, amikor ráusztották őket a diákokra. Boncolgatja a vádiratot és felmentést kér. Marin Vasil dr. megállapítja, hogy ez nem a diákok bünpöre, ez a Vasgárda pöre. Ujabb sorozatosan inscenáltak ilyen pereket. Nem a Marzescu—Mironescu-törvény miatt, hanem egy belügyminiszeri rendelet alapján, amely a 27845—1933. számot viseli.

Mandru ügyész: Bizonyítsa be! Kérem, tartózkodjék az ilyen kijelentésektől.

Marin Vasil dr. egy bucaresti-i lap cikkét olvassa fel, amelyben a lap beszámol arról, június 8-án a Vasgárda uniformisban vonult fel Ófelsége előtt. Kijelenti, hogy ha Aradm-

Jön: CORSO! VILÁGSLÁGER!
CONRAD VEIDT!
WICTOR DE KOWA!
THEODOR LOOS!

eddig elért legnagyobb alkotása

Az utolsó ut!

(Die Andere Seite).

Hatalmas film R. C. SCHERIFF
világhírű regénye nyomán!

meg akarnak ölni bennünket, azért kiáltottam segítségért. A közönség nevetni kezd, mire az elnök kijelenti, hogy utóljára kéri fel a publikumot, őrizze meg komolyságát.

Hatos Ágoston káplár elmondja, hogy az egyik diák el akarta venni fegyverét. Mellébe is lőttek és ekkor lőtt az őrmester a levegőbe és kért segítséget a parasztoktól. Azt vallja, hogy a diákok voltak az okai a történeteknek. A bíróság ezután megállapítja, hogy déli fél kettő és délután négy órára halasztja a tárgyalás folytatását.

Délután csak négy órakor engedték a közönséget a törvényszék épületébe és negyed öt óra tájban folytatták a tárgyalást.

A délutáni tárgyalás első tanúja Burlan József kurtakéri jegyző volt, aki kijelentette, hogy a járási őrmester utasítást küldött telefonon általa a ternovai csendőrőrmesternek, állítsa meg az autóbust és vegye el a diákoktól röpirataikat.

gyében uniformisban is találták volna a diákokat, ezért nem lehet őket megbüntetni, mert ha a király előtt szabad Bucurestiben felvonulni, úgy Aradmegyében is lehet használni. A bíróság mindenütt felmentette a Vasgárda-perek vádlottjait. Kérem a bíróságot, a szenvedések láncolatát orvosolja egy újabb felmentéssel.

Vuia Tibor a vádirat tarthatatlanságáról beszél, majd általános érdeklődés közepette Zelea Codreanu szólalt fel. A vasgárdista-vezér megállapítja, hogy védőügyvédként jött Aradra, azonban itt nem úgy fogadták. Még csak be sem akarták engedni a védenekhez. Fáj a szíve, mert látja, milyen kevés megértéssel találkozik a közigazgatási hatóságok részéről a nemzeti ideálokért küzdő pártja, mely a románság javát akarja szolgálni. És mégis üldözésben van része.

Ezután rátér arra, hogy hirt kapott, hogy édesatyját Tövisen, ahová kulturális előadást ment tartani, megverték. Végül kéri védenel felmentését.

A felmentő ítélet

Nyolc óra tájban a bíróság tanácskozássra vonult vissza. Körülbelül háromnegyed kilenc órakor hirdették ki feszült érdeklődés közepette az ítéletet.

A bíróság felmentette a vádlottakat a vádak alól.

Az indokolás kimondja, hogy a vádak egyrésze nem nyert beigazolást, másrésze pedig nem ütközik a Marzescu—Mironescu-törvénybe, még ha el is követték az azokban foglalt cselekményeket. A felmentett vasgárdisták felálltak és felemelt jobbkarral üdvözölték a bíróságot. Az uccán nagy tömeg várta az ítéletet és párthívei éljenzéssel fogadták Zelea Codreanút. A diákokat lekísérték a fogházba, ahol a formalitások elvégzése után este negyed 11 óra tájban történt meg a szabadlábra helyezés. Mandru ügyész telebbezést jelentett be a felmentő ítélet ellen.

CORSO-mozgó mai műsora!

REPRIZ OLCSD HELYARAKKAL!
LEI 10, 15, 20.

RONNY!

Káprázatos operett sok táncos és dallal!

NAGY KATÓ, WILLY FRITSCH.

Ementali sajt

vitamindus

dumping árban

64.**Leiert**

kapható az alanti

cégeknél: 1992

Birkenheuer, Coloniala, Eles, Jakubovits, Kozma, Kávékirály, Liszka, Lucullus (Páli), Márkus, Royal, Szücs

Lerakat: APPONYI & COMP, Arad.

Táblás ház

Helyzetképek a vasgárdisták perének aradi tárgyalásáról

Reggel 8 óra. Még azoknak is, akik most érkeztek a városba és véletlenül elhaladtak a törvényszék épülete mellett, tudomásul kellett venniük, hogy valami nagy esemény készül a városban. A törvényszék épülete és környéke a szó szoros értelmében rendőri megszállás alatt állt. Rendőrök a törvényszék előtt, a mellékutcákban, a parkban, rendőrök a folyosókon és egyenruhás polgári ruhás rendőrtisztviselők nagy tömege természetesen az elsőemeleti esküdtzéki tárgyalóteremben, ahol izgalmas atmoszférában folyt le az első vasgárdista-pör.

A barna rendőregyenruhák tömegében érdekesen hatottak az elegáns női tolették. A nők már korán reggel megszállták a termet, minden lehető protekciót igénybevettek, hogy a padsorok előtt szerezzenek maguknak ülőhelyet. Régen nem volt olyan keletje egy-egy törvényszéki bíró, vagy jegyzőismerőnek, mint ma. Alig győzték protezsálni. Kilenc óra felé már egészen veszélyes volt a helyzet, még a vádlottak is alig fértek be a terembe. Pedig rájuk okvetlenül szükség volt...

A hölgyek rohama délután érte el tetőfokát. Bár a szigorú parancs, úgy szűlt, hogy délután négy óráig senkit sem szabad beereszteni a törvényszék épületébe, mire a közönség bejutott, a hölgyek kényelmesen elhelyezkedtek. Még a védők és újságírók padsora is megtelt. S nem lehetett kilakoltatni onnan őket, néhány védőnek állnia kellett végigasszisztálni a délutáni tárgyalást. Elképzelhető, milyen jókívánságokkal árasztották el a bájos mosollyal üdögélő hölgyeket. Mondani sem kell, hogy az ádáz pillantások a legkevésbé sem izgatták a hölgyeket, a bájos mosoly mindvégig jogerős maradt...

Még egy gombostűt sem lehetett volna elejtetni a teremben. Okvetlenül fennakadt volna. Az ajtótol a bírói emelvényig minden hely foglalt volt, még a vádlottak padjára is jutott egy gázruhas hölgy és egy kisgyerek. Szegény kisleányt nem érdekelte a tárgyalás és egész idő alatt izgett-mozgott, láthatóan sokkal jobban szeretett volna valahol künn látszani a parkban... de a mama könyörtelen volt.

Régen nem halasztottak el annyi ügyet, mint ma. És régen nem került annyi per szünetelőbe, mint most. Ok: a pereskedők, az ügyvédek az esküdtzéki teremben gyűltek össze, a vasgárdisták előre jobban érdekelték, mint a saját ügyük. A bírósági is hamarosan véget ért ilyenformán és őket sem akadályozta meg a kötelességük, hogy az érdekes bűnpört végighallgassák. Miután számukra nem jutott hely, a bírói emelvényen álltak sorfalat. S a publikum nem fukarkodott érzelmei nyilvánításában. Hol harsány nevetés zúgott végig a termen, máskor megtapsoltak egy-egy kijelentést, Senciu tanácselnök alig győzte rendre inteni az embereket. Kétszer fel is kellett függeszteni az ülést és a terem kiürítésével fenyegetőzni.

— Kérem, ez nem színház, itt ne tessék tapsolni — szól rá erősen az elnök a közönségre. Sok színház örült volna annyi közönségnek...

A tárgyalás sztárja kétségtelenül a nemzeti viseletes Zelea Codreanu Corneli volt. Az ő kedvéért tódult a közönség nagyrésze a törvényszékre, mindenki az ő felszólalását várta. Dél előtt hiába vártak. Zelea Codreanu a többi védőnek engedte át délelőtt a terepet. Sőt délután is. Utolsó szám volt a nagy program. És egy kis családost okozott. Többet vártak tőle. Talán túlságosan pathétikus volt. De azért a tárgyalás után őt fogadta a törvényszék előtt, az uccán a zugó éljen.

Fegyelmet azonban tud tartani. A tárgyalás alatt szünetet rendelt el a bíróság. A tanács kivonult, a vádlottak azonban bent maradtak. Zelea Codreanu valamit közölni akart az egyik vádlott, vasgárdistával. Magához intette. A vasgárdista odaugrott, fascista üdvözléssel köszönt, összecsapta a bokáját és feszes vigyázásban hallgatta végig a Vezér parancsát. Utána újra feszes tisztelgés és a diák levonult.

A tárgyalás alatt a védők elpanaszolták, hogy az egyik diákról levették az ingét. Bűnelnek kellett, az ing ugyanis hozzátartozott a vasgárdista

A magyar miniszterelnök feltűnéstkeltő nyilatkozata a királykérdésről

Gömbös miniszterelnök nem hive az Ausztriával való perszonáluniónak

Budapestről jelentik: Az appropriációs javaslat mai vitája során Gömbös miniszterelnök szólt fel, hosszabb beszédben számolván be a kormány eddig végzett munkáiról és a jövőben folytatandó politikájáról. Szemére vetik a kabinetnek, — mondotta a miniszterelnök — hogy a nemzeti munkatervből keveset valósított meg. A kormány tagjai éjjel-nappal munkában vannak, többet dolgozni nem lehet. Ha a törvényhozás mégis úgy találja, hogy a teljesített munka kevés,

állását a Ház rendelkezésére bocsátja.

Szemrehányás hangzott el a vita során amiatt is, hogy a kormány külpolitikai téren nem fejt ki elég aktivitást. A külpolitikában nem szokás harangozni — mondotta a miniszterelnök — a többség tetszésétől kísérve, majd így folytatta:

— Temperamentumom a belpolitikában is erősebb aktivitást diktálna, de az az érzésem, hogy ezt is nyugodtabb időkre kell halasztani. A gazdasági élet terén különösen nincs helye radikális intézkedéseknek, mint az egyes közeli államokban történt, mert ezek rendszerint megbosszulják magukat.

A miniszterelnök ezután újra a királykérdés tárgyalására tért és határozottan leszögezte azt az álláspontját, hogy

Ausztriával való perszonáluniónak nem hive,

mert nem tudja összeegyeztetni az osztrák

Megmérgezte magát

és meghalt Schönwald Gyula, a volt híres pécsi óragyáros leánya

Budapestről jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt a Károly-körút 3. szám alatti hatalmas bérpalotában. A második emeleten lakik a valamikor országosan ismert ékszerész és óranagykereskedő, Schönwald Gyula, akinek Pécsen, később Budapesten volt nagy óraüzlete. Schönwaldék leánya férjhez ment Ungár Pál szombathelyi malomtulajdonoshoz, de néhány évvel ezelőtt elvált az urától és azóta szüleiével együtt lakott.

Ma reggel a harminchételes Ungárné-Schönwald Irma szokás ellenére nem jelent meg a reggelinél, mire utánanéztek, hogy hol marad el.

A hálószobában ágyában eszméletlenül találták. A házban lakó Elek Sándor dr. orvost hívták gyorsan segítségül, aki mindjárt megállapította, hogy Ungárné nagy adag altatószerrel mérgezte magát. A mentők a Charité Poliklinikára szállították. Ungárné nem nyerte vissza eszméletét és a klinikai orvosok meg is állapították, hogy minden orvosi segítség hiábavaló.

Délben értesítették is a főkapitányságot, hogy Ungárné meghalt. Az uriaszony kedélyállapotára a családi életen kívül nagy hatással lehetett az is, hogy a változott gazdasági viszonyok miatt az egykor nagy hírű Schönwald cég megszűnt. Bucsulevelében is anyagi okokra hivatkozik.

uniformishoz. S hamarosan meg is jelent az ing nélküli vádlott, Popescu Constantin amikor észrevette az elegáns hölgyközönséget, összevonta nyakánál a kiskabátot, láthatóan kényelmetlenül érezte magát, amint napbarnított bőre kivillant a kabát alól.

— Bocsánat — mondta zavartan — hogy ing nélkül jelentem meg a bíróság előtt, de levették rólam...

Nevetés a karzaton...

császárt a magyar királlyal. Hive a két ország minél szorosabb együttműködésének, de lehetőleg minden közjogi kapcsolat nélkül. A detronizációs törvény 1922-ben avval mondta ki a trónfosztást, hogy a kormány alkalmas időben gondoskodjék a trón betöltéséről. Az a véleménye, hogy sem a bel-, sem a külpolitikai szempontok nem teszik alkalmassá a mai időket arra, hogy a kormány a trón betöltésének kérdésével foglalkozzék. Igen meleg hangon emlékezik meg Horthy Miklós kormányzóról, akinek államfői működése lehetővé teszi a problémának a legalkalmasabb időben való megoldását. A földbirtokos osztályt figyelmezteti, hogy a földtulajdont a mai rezsim mentette meg, legyen tehát evvel szemben hálás és ne feszegetse a restauráció kérdését.

Nem hiszi, hogy helyes volna az ország sorsát egy 21 éves királyra bízni, aki lélekben nem forrt össze a nemzettel.

A trón betöltésének kérdése akkor lesz aktuális, ha majd a nemzet szuverénül dönthet a kérdésben. Ma a mindennapi kenyér fontosabb a közjogi problémáknál.

A miniszterelnök után ellenzéki szóvivők következtek sorra, akik közül kiilónösen Zs. Linszky Endre felszólalását kísérte általános tetszés, aki az osztrák-barát politika erőteljesebb hangsúlyozását követelte.

Csütörtökön temetik Pakots Józsefet

A kiváló magyar publicista tragikus halála

A magyar főváros egész társadalmát megrendítette Pakots József országgyűlési képviselő és kiváló publicista tegnap esti hirtelen elhunyt. Mint megírtuk, Pakots József tegnap érkezett Budapestre Lillafüredről az Irók Gazdasági Egyesületének kongresszusáról, ahonnan azért távozott el, mert rosszul érezte magát. Pestre érkezve, taxiba szállt és Nürnberg-ucca 35. szám alatt levő lakására szállította magát. A sofőrnek meghagyta, hogy lakásába megy, de várjon, mert rövid idő múlva ismét szüksége lesz rá. A lakásban tartózkodó szobalánytól egy pohár vizet kért, majd a lány eltávozott hazulról és csak néhány óra múlva tért ismét vissza. A taxisofőrt még mindig a kapu előtt találta. Rosszat sejtve siettek most már együttesen fel a lakásba, ahol Pakots Józsefet már csak holtan látták ismét viszont. Orvost hívtak, majd a mentőket is, de mind hiába volt, mert Pakots Józsefen nem tudtak segíteni, szívizélhűdés ölte meg.

Rassay Károly, a Szabadelvű Párt elnöke, Bródy Ernő dr. országgyűlési képviselővel együtt nyomban a szomoru hír vétele után az elhunyt lakására sietett, de megjelent utánuk több képviselő is, hogy személyesen fejezzék ki részvétüket az elhunyt családjának. Temetése iránt úgy intézkedtek, hogy az csütörtök délelőtt fél egy órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából. Pakots Józsefet a főváros által adományozott disztrikción helyezi a fővárosi nyugalomra.

Mandru Miklós ügyész és a védők közötti összetűzés gyakori volt. Hol az egyik, hol a másik tiltakozott valami ellen. De a tárgyalás legjobb s egyszersmind legderűsebb mozzanata volt, amikor Gherman Dante dr. védő beszéde során kijelentette, hogy a zöld ing nem egyenruha, ha akar, bármilyen színű inget csináltathat magának. Mire Mandru ügyész nyugodtan megjegyezte:

— Csináltasson zöltszínűt és akkor maga is hozzánk kerül...

Marosi Rudolf.

Szabadlábba helyezték a legnapi halálos gázolás sofförjét

Az aradi rendőrség ma tovább folytatta a tegnapi gázolások szemtanúinak kihallgatását. A kihallgatásokat a nyomozást végző Margescu komiszár eszközölte, elsősorban a halálos gázolás ügyét tisztázták. A felsorakozó tanúk vallomásai szerint a soffört nem terheli felelősség a gázolás miatt, miután beigazolódtott, hogy Vanicsek Augustza vigyázatlansága okozta a tragédiát. A soffört ennek ellenére átkísérték az ügyészre, ahol rövid kihallgatás után szabadlábba helyezték. Ugyancsak Margescu komiszár vezeti a vizsgálatot az aradi autobusz-gázolás ügyében is. Mint arról beszámoltunk, az Ujarad—Arad között közlekedő autobusz tegnap elütötte Takács Benőné hetvenéves asszonyt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A mai napon több tanút hallgattak ki, a soffört holnap reggel hallgatja ki a komiszár és akkor tisztázódni fog, hogy tulajdonképpen ki volt az okozója a szerencsétlenségnek.

Elmebeteg a „gyilkos grófnő” Egy nevelőnő, aki férjgyilkosnak vallja magát

Budapestről jelentik: Vasárnap a rendőrség előállított egy amerikai állampolgárságú nőt, akit tulajdonképpen leánykereskedelem miatt vettek őrizetbe. Ez a gyanu nem volt alapos, a nő viszont a rendőrségen szenzációs bejelentést tett. Közölte, hogy Hochstolberg Mary Lilly grófnő, aki két esztendővel ezelőtt Amerikában meggyilkolta férjét, majd Európába szökött. A rendőrség nyomozni kezdett az ügyben és megállapította, hogy a nő nem grófi származású és Mary Hoch a neve, foglalkozása pedig nevelőnő.

Nevelőnői állásban volt két esztendővel ezelőtt Münchenben, aligha gyilkolt ugyanakkor Amerikában. Így feltételezhető, hogy a grófnő nem mond igazat. A rendőrorvos megállapítása szerint is a nőnek állandó kényszerképzei vannak. Amikor a rendőrségről elbocsátották, az ajtóban még visszakiabálta: „Akármit is csinálnak, vegyék tudomásul, hogy én mégis gyilkoltam”. Hatóság félrevezetéséért az eljárás megindult ellene.

Meggyilkolta gyermekét, felvágta nyakát és a kutba ugrott egy németszentpéter-i asszony

Borzalmas tragédia egy gazdálkodó családjában -- Egy kétségbeesett anya szörnyű tette -- A gyilkos anya egy mély kutba ugrott és mindkét lábát eltörte

Martin Vazul német nyelvű gazdálkodó, ki a község közelében levő tanyák egyikét bérli, tegnapi éjjel különös zajra ébredt fel. A hangok a tanyai lakás szobája felől hallatszottak s a gazda, ki a szokásnak megfelelően az épület folyosóján aludt, ijedten rohant a szoba ablakához, hogy a zaj okát megtudja. Az ablakhoz érve, felesége hangját vélte felismerni. Berohant a szobába, ahol hörgő felesége mellett az ágyban, hatalmas vértócsában négy éves gyermeke holttestét találta meg. A megrémült ember átrohant felesége szüleihez a szomszéd tanyára és az asszony szüleiivel visszatérve, lámpát gyújtva a lakószobában, rémes látvány tárult szemük elé. A 23 éves asszony átvágott nyakkal, hőrögtve feküdt a szoba padlóján, míg

az alig négy éves kisleány ugyancsak átvágott nyakkal élettelenül hevert nagy vértócsa között az ágyban.

A megdermedt szülők leányuk segítségére siettek, a férj pedig a községbe rohant, hogy jelentést tegyen az esetről a csendőrségnek.

Távolléte idején lejátszódott a dráma második felvonása. A fiatal asszony ugyanis alighogy észrevette, hogy a férj távozik, kirohant s az udvaron levő

tizennégy méter mély kutba vetette magát.

Rövidesen rá megérkezett dr. Krizsanics körorvos és a csendőrség, kik most már a kétségbeesetten jajveszékülő anyától megtudták az időközben lejátszódott tragikus eseményt. Létra és kötél segítségével azonnal leereszkedett az asszony időközben megérkezett fitestvére, ki kötelet kötve huga testére, a többiek segítségével kihúzták a szerencsétlen asszonyt, ki most már jajveszékelve mondta el a szörnyű dráma részleteit.

Martin Vazulné-Farkas Róza körülbelül egy éve betegeskedett s tegnap este, afeletti bánatában, hogy betegségét gyógyíthatatlannak gondolta, — öngyilkosságra határozta el magát — elhatározta egyben azt is, hogy az alig négy éves leánykájának meggyilkolása után végez magával. Vasárnap este, amikor férje aludni tért a ház folyosójára, magára zárta az ajtót, párnája alá rejtette férje borotváját és éles zsebkését, arra várt, hogy férje elaludjék. Amikor meggyőződött róla, hogy férje elaludt, leánykája torkát egyetlen metszéssel levágta, majd saját nyakát akarta elvágni, ami azonban ugyálszik a betegsége következtében megbénult jobb keze miatt nem sikerült úgy, ahogyan óhajtott, mert bár súlyos seb tártong nyakán, torkát és fontosabb véredényt nem talált. Valószínűleg eszméletét veszthette a szerencsétlen asszony, ki hajnal felé magához

A szülés után új erőre van szüksége! ARTOSE

megadja

Nem kell bővebb magyarázat ahhoz, hogy miért meríti ki egy szülés az anya erejét. Minden intelligens ember tudja azt. Csak sok asszony elműlasztja, hogy gyöngesége ellen tegyen valamit, hogy újra erőre kapjon.

ARTOSE a megfelelő szer! A vörös vértestecskékre gyakorolt hatása folytán er a bevált tonikum felhívítja a vért, növeli az étvágyat és új energiát ad.

A közegészségügyi minisztérium 35426 sz. d. engedélyezte

C. F. BOEHRINGER & SOEHNE G. m. b. H. — Mannheim-Németország

térve, tudatára ébredt szörnyű tettének és kétségbeesve kiabálni kezdett, mire férje felfedezte a szörnyű drámát, mely házában lejátszódott. Az asszony azalatt az idő alatt, míg férje a csendőrségnél járt, követte el második öngyilkossági kísérletét azáltal, hogy a 14 méter mély kutba vetette magát, azonban ezáltal is sikertelenül.

A gyilkos anya a mély kutba dobva magát, és közben mindkét lábát törte

és pedig jobb lábát térd alatt, míg bal lábát a boka körül három helyen törte el. A szerencsétlen nő a vízbe zuhanva, érthetetlen módon valamiben megakadt, úgy, hogy a mély kut vize állig ért neki s a hideg víztől szinte kijózanodva kiáltott segítségért.

A tragikus eset mély részvétet keltett a szerencsétlen családdal szemben. A gyermekgyilkosságot elkövetett asszonyt a csendőrség az első segélynyújtás után letartóztatta és beszállította a temesvári kórházba. Bár nyaksérülése súlyos s mindkét lába eltört, ha valami komplikáció nem jön közbe, a bíróság előtt feladni fog szörnyű tettéért.

Aradvárosi mozik műsora

5. negyed 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: EGY ÉJSZAKA ANGÁLA. Vigjáték. MAGDA SCHNEIDER. HERMANN THIMIG. SZÓKE SZAKÁLL a főszerepekben. Helyárak: 18, 13 és 8 lej.

SELECT MOZGÓ: Premier. KATINKA. HOL JÁRTÁL AZ ÉJJELE? Végtelenül kedves és igen mulatságos zenés és énekes vigjáték. Főszerepekben: JANET GAYNOR, az amerikai BAJOR GIZI és CHARLES FARRELL.

JÖN: AZ ÉGI HADSEREG. (Armata azzurra). Az olasz repülők minden képzeletet felülmúló csodálatos világfilmeje.

HIREK

Hajnali uccák

Van a nyári hajnalnak egy szakasza, mely az éjfélnél is kísértetiesebb.

Már dereng, de még nem tűnt föl az első napsugár. Fákó, ónszerű az ég a legfényesebb napokon és hideg a rekkenő forróságban is. Egy lélek se jár. Az éjszakai korhelyek már hazatértek, de a hajnali mulatók még nem indultak utnak. Gépkocsi sehol. A csönd oly teljes, a némaság oly döbbenetes, mintha a természetnek elakadt volna a lélegzete s ordítani akarna, de nem bír valami rémülettől. Ketyegnek az ébresztőórák, sietnek a beigazított időpont felé, hogy majd néhány perc múlva goromba csörömpöléssel verjék fel a járőkeket, akik most álmuk utolsó fölönását nézik végig, hunyt szemmel. A rigók hangversenye se kezdődött meg.

Aki ilyenkor lepi meg a hajnalt és szemléli az élet e durva keresztmetszetét, a temetőnél elhagyottabb uccát, mint üres színpadot, ahol nappal a mi drámánkat játsszák, a bérházak mozdulatlan sorát, kopott falakkal, tárt ablakaikkal, a lakásokban egy-egy érthetetlen, merőben céltalannak látszó butordarabot, egy inget, mely a széke karfájáról petyhüdtlen lóg, annak az az érzése támad, hogy egy kihalt várost lát, melynek lakóit egytől-egyig megölte valami gáztámadás s most ő az egyetlen ember, aki a világűrben tovább rohog ezzel a halotti várossal és halotti kellékeivel.

Mindez azonban csak néhány percig tart. Egyszerre léptek hallatszanak valahol, egy kocsi gördül, egy keltőóra berreg, egy madár fütttyent és vége a lidércnyomásnak.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Erősebb nappali felmelegedés, helyenként további zivataros esők.

— **Megegyezés az adóssághétközös ügyében Anglia és Amerika között.** Londonból jelentik: Az adóssághétközös ügyében — ugyiltszik — mégis megegyezés fog létre jönni Anglia és Amerika között. Valószínű, hogy a június 15-i részlet egy részét Anglia fizetni fogja és Amerika meg fog elégedni a fizetési készség ezen dokumentálásával.

— **Tatu alpolgármester szabadságon.** A közelmúlt napokban számoltunk be róla, hogy Tatu János alpolgármester orvosi vizsgálatra Kolozsvárra utazott. Arad város alpolgármestere ma érkezett vissza utjáról és bejelentette Botioc dr. polgármesternek, hogy egészségi állapota miatt még két hétig távol marad hivatalától.

— **Ádám Lajos dr. professzor Aradon.** Néhány nap óta aggodó érdeklődés kíséri Jellinek Józsefnének, az aradi előke-lő társaságok szimpatikus fiatal tagjának betegségét. Mint ismeretes, az uriaszonyon a múlt héten sürgős vakbéloperációt kellett végrehajtani. A műtét sikerült, azonban tegnap váratlanul olyan lázroham lépett fel Jellinek-nén, hogy férje telefonon Aradra kérte Ádám Lajos dr. budapesti egyetemi tanárt, aki hétfőn éjjel konziliumot tartott Róth Marcell dr. egyetemi magántanárral. Ádám Lajos dr. professzor hajnalban az Orient expresszel visszautazott a magyar fővárosba. Jellinek Józsefné állapotában ma öröndetes javulás állott be és minden remény megvan arra, hogy a rokonszenvnek örvendő fiatal uriaszony hamarosan visszanyeri teljes egészségét.

— **A Bleyer-Zsilinszky-párbaj epilógusa.** Bleyer Jakab egyetemi tanár és bajcsi Zsilinszky Endre párbajának érdekes epilógusa van. Bleyer Jakab ugyanis a budapesti általános érseki hivattal közölte, hogy elvégezve a szentgyónást, a párbaj által magára vont kiközösítés felmentését élvezte.

— **Szegő Dezső 52 éves budapesti ügyvéd ma reggel felakasztotta magát.** Szegő Dezső irodájának forgalma az utóbbi időben erősen megcsappant. Egy nagy pere volt és ettől várta anyagi helyzete jobbrafordulását. A pert két fokon megnyerte, azonban a legfelsőbb fokon jogerősen elvesztette és így minden reménye kutba esett. Ettől a naptól kezdve az ügyvéd egyre jobban elhanyagolta külsejét és látszott rajta, hogy anyagi helyzete kétségbeeséji. Ma reggel fivére kiment lakásuk fürdőszobájába és Szegő Dezsőt fürdőköpenye zsinórjára felakasztva találta. Búcsúlevelet nem hagyott hátra.

— **Dr. Falus Lajosné felgyógyult.** A néhány héttel ezelőtt súlyosan megbetegedett dr. Falus Lajosné, az aradi előke-lő társaságok nagyműveltségű, rokonszenves szereplője, értesülésünk szerint túl van a veszélyen. Tudvalévő, hogy dr. Falusné igen magas láz támadta meg és azt hitték, hogy difteritisz lépett fel nála, de az orvosi konzilium megállapítása szerint tüszős mandulagyulladás volt, amely a gondos ápolás következtében mára elmúlt és a beteg urinó rövidesen elhagyhatja a szobát. Dr. Falus Lajosné felgyógyulása társadalmi körökben őszinte örömet keltett.

— **Állásából elmozdított maharadzsa.** A közelmúltban az angol kormány különböző okok miatt hosszabb szabadságra küldte az alwari maharadzsa. A maharadzsa ellen igen sok panasz merült fel és így az angol kormány jobbnak látta állásából elmozdítani. Ezt a szabadságolást rövid idő múlva követte a másik is. Ugyanis most ennek a maharadzsa-nak egy kollegája került hasonló helyzetbe. Az indiai kormány most elcsapta a deasi maharadzsa. Az ok itt az volt, hogy igen sokat költsékezett és országa pénzügyeit tönkretette. Ez a maharadzsa pedig igen nagy ur volt 150 ezer alattvalója volt és 15 ágyulövés illette meg, ha nyilvánosan megjelent. Ezt a maharadzsa különben saját fia is bepanaszolta az angol hatóságoknak, azért, mert fiatal feleségét visszakergette szülei házába és őt pedig palotája tömlőcébe vetette. Az angol kormány ntézkedésére a maharadzsa sürgősen el kellett hagynia az országot.

Az orvos siralma

— *Miért olyan szomorú, doktor ur?*

— *Három betegemet vesztettem el ezen a héten.*

— *Oh, meghaltak szegények?*

— *Nem! Meggyógyultak.*

— *Ha nem tudod fizetni ezt a nagy lakást, miért nem mégy kisebbbe?*

— *Mert azt sem tudnám fizetni... Akkor pedig már inkább lakom kényelmesen!*

— **Kövér Gusztáv dr. felebbezését elutasította a temesvári revíziós bizottság.** Temesvárról jelentik: Kövér Gusztáv dr. nagyváradi lapszerkesztőnek, a Népszövetség elé is terjesztett: ismert állampolgársági ügyével foglalkozott ma a temesvári revíziós bizottság. Kövér Gusztáv dr. román állampolgárságát a belügyminiszter tudvalevőleg megsemmisítette és ennek következtében a váradi magyar párt vezetőjét az állambiztonsági hatóságok áttették a határon. Kövér dr. a belügyminiszteri végzés ellen felebbezést terjesztett a revíziós bizottsághoz, amely előtt ügyvédje ma meggyőzően igyekezett bizonyítani, hogy a miniszter végzés jogtalan. A fennálló törvények szerint ugyanis állampolgári jogot egyszerű miniszteri rendelettel megsemmisíteni nem lehet. Ez csak úgy történhetik, ha az igazságügyminiszter véleményezése alapján minisztertanácsi jegyzőkönyv készül és azt is királyi dekrétummal kell megerősíteni. A temesvári revíziós bizottság elutasította Kövér Gusztáv dr. felebbezését azzal az indoklással, hogy nem tartja magát illetékesnek arra, hogy az állampolgársági listáról való törlés tekintetében döntsön. Kövér Gusztáv jogi képviselője a döntést 10 napon belül a legfelsőbb revíziós bizottsághoz felebbezheti meg.

— **Súlyosan inzultáltak egy miséző papot.** Craiovából jelentik: Halangesti községben megdöbbentő kegyeletsértést követtek el ünnepi mise közben. Radulescu Victor lelkész misét celebrált a templomban, amelyet a hívők teljesen megtöltöttek. Amikor a jelenlevőket megáldotta, hirtelen a templomba rohantak Ghelmegeanu Miklós községi bíró, Sztaman Ilés községi tanácsos és négy községi előjáró, akik megátámadták a teljes ornatusban miséző papot, megverték a hívők szemeláttára, azután kikergették a templomból. A kínos esemény oka személyes bosszu. Ghelmegeanu községi bíró egyik rokonát akarta pappá választatni, azonban jelöltje megbukott és helyébe Radulescu Victor lett a község lelképásztora. A községi bíró azért rendezte a templomi botrányt, hogy a lakosság előtt lehetlenné tegye a templomi oltár előtt inzultált papot.

— **HIRDETŐINK FIGYELMÉBE.** Tekintettel a csütörtöki Ura napjára, az Aradi Közlöny az ünnep miatt pénteken reggel nem jelenik meg, hanem csak szombaton a szokott időben. Eppen ezért felhívjuk hirdetőink figyelmét arra, hogy akik a csütörtöki ünnepi számban hirdetéseket óhajtanak feladni, a mai nap folyamán minél hamarabb juttassák el kiadóhivatalainkba, hogy jó helyre kerüljenek. Az Aradi Közlöny fiók-kiadóhivatala egyébként este 10 óráig áll hirdetőink rendelkezésére.

— **Egy tíz éves vaskól fiúcska kalandja Aradon.** Ma délelőtt egy jólöltözött, tíz év körüli gyermeket kísérték fel a rendőrség bünyügyi osztályára. A kisfiút, akit Pop Tanase-nak hívnak, azért kísérték fel, mert Aradon idegen és teljesen egyedül gyalogolt be az éjszaka folyamán Pécskáról. Délelőtt megszólított egy rendőrt a főúton és azt kérdezte, hogy melyik városban van. A rendőrt nagyon meglepte a fiúcska kérdése és faggatni kezdte, hogyan került Aradra. Pap Tanase elmondta, hogy apjával, aki Vaskóban jómódú gazdálkodó, Pécskára mentek vásárolni. Az alkudozások közepette elkerült apja mellől. Késő estére járt, apját még mindig nem találta sehol. A kis Tanase nem ijedt meg, hanem gondolt egyet s gyalog indult hazafelé. Az éjszakát valahol a mezőn töltötte és reggelre beért Aradra. A rendőr a vállalkozó szellemű gyermeket felkísérte a kvesturára, ahol Mihájlovics Milos, a bünyügyi osztály titkárnak gondjaira bízta. A fiúcska elmondta, hogy harmadik elemibe jár és megadta apja pontos címét. Mihájlovics még a délelőtti folyamán táviratilag értesítette a fiúcska szüleit. Délben a rendőrtisztek közösen vendégelték meg a gyermeket, aki a délutánt és az éjszakát a detektív-szobában töltötte el.

— **Belényesen bántalmazták idősebb Zelea Codreanut.** Belényesről jelentik: Idősebb Zelea Codreanu országgyűlési képviselő Belényesen egyházi témáról tudományos előadást tartott. Előadás után a vasgárdistákat gyűlésre hívta egybe. Belényesen két csendőrkülönményt összpontosítottak, akik nem engedték meg a vasgárdisták összejövetelét. A csendőrség szétoszlatta a tömeget. A szétoszlátás során Zelea Codreanu képviselőt puskatussal fejbévágták és még több ütés is érte.

— **Kloroformos merénylet a kolozsvári gyorsvonaton.** Bucurestiből jelentik: A bukaresti—kolozsvári gyorsvonaton. Csucsá állomás elhagyása után, kloroformos merényletet követtek el eddig ismeretlen tettesek Tican Bucurestii nagykereskedő ellen. A merénylet a nagykereskedőnél levő nagyszegű pénzt elalolták.

— **A bérkocsitulajdonosok küldöttsége a városházán.** Kedden délelőtt az aradi bérkocsitulajdonosoknak nagy küldöttsége kereste fel dr. Botioc Elek polgármestert. A bérkocsitulajdonosok azzal a kérelemmel fordultak a polgármesterhez, hogy a fizetendő évi 1000 lejes városi taksát legalább ötven százalékkal mérsékelje, mert a jelenlegi viszonyok között képtelenek ezt az összeget előteremteni. Botioc dr. a küldöttségnek kijelentette, hogy meg fogja vizsgálni ezt a kérdést és ügyüket a város állandó választmánya elé terjeszti.

— **Rendőri hírek.** Varga Ilona 19 éves családanyát, Popovics Aurelia str. Romanului uccai lakos feljelentésére ma előállították. A feljelentés szerint Varga Ilona a feljelentőtől több ezer lej értékű felhőneműt lopott el. — Kér: ezna-lopás miatt előállították a rendőrségre Stefan Erzsébet 35 éves, lakhely nélküli nőt. Stefan Erzsébetet a múlt héten hasonló ügyből kifolyólag átkísérték az ügyészségre, ott azonban szabadlábra helyezték. Kiszabadulása után első dolga volt, hogy belopódzott Weiss Józsefné lakására és onnan lopott párnákat. Stefan Erzsébetet holnap ismét átvizsgálják az ügyészségre. A fenti ügyekben megindították a vizsgálatot.

— **Az aradi Magyar Párt Ifjúsági leány- és ifjagazata 4. hó 14-én, este fél 9 órakor:** Str. Romanului (v. Zrínyi-ucca) 8. szám alatti helyiségben taggyűlést tart, melyre tagjait ezúton hívja meg az Elnökség. Tárgy: Tisztikar és választmányi tagok kiegészítése. Tagozati szabályzatok megvitatása Folyó ügyek.

— A pápa megint részt vesz az urnapi körmenetben. Rómából jelentik: A pápa 1870 óta az idén vesz először részt a Szent Péter téren tartandó urnapi körmenetben. A körmenetben, amelyet a régi ünnepélyességgel tartanak meg, részt vesz Róma valamennyi egyházi testülete is.

— Románia győzött a párbaj-törvívás során. Budapestről jelentik: A párbaj-törvívás döntő küzdelmeit Olaszország nyerte veretlenül és ezzel eddig már két Európabajnokságot szerzett. — Olaszország a következő eredményeket érte el a párbaj-törvívás során: Romániát 26:6 arányban, Franciaországot 24:8 arányban, Angliát 24:8 arányban, Magyarországot 24:8 arányban, Svájcot 26:6 arányban győzte le. A második csoportban Franciaország csak Olaszországtól kapott ki. Magyarország Angliát 18:14 arányban legyőzte, de Franciaországtól 28:4 arányú vereséget szenvedett. A harmadik csoportban verte meg Olaszország Magyarországot 28:8 arányban. A negyedik csoportban Románia 18:14 arányban győzelmeskedett Magyarországot felett. A párbaj-törvívás első helyét Olaszország Franciaország elleni győzelmével biztosította magának. Olaszország 10 ponttal, 5 győzelemmel került az első helyre, míg Franciaország 8 győzelemmel és 4 ponttal a második helyet foglalja el. A harmadik hely sorsa a Magyarország—Svédország közötti küzdelemben fog eldőlni.

— Új repülőrekord Páris és London között. Párisból jelentik: Egy új hárommotoros francia repülőgép, amely Páris és London között fog közlekedni és amely hétfőn Párisban először startolt, 236,5 órákilométer átlagsebességgel megdöntötte az eddigi rekordot ezen az útvonalon.

— Tömeges vitriolos merénylet Kassán. Kassáról jelentik: A Sokol-ligetben borzalmas vitriolos dráma játszódott le, amelynek hat sebesültje van. Ujlaky Ede dr. városi főtitkár feleségével és az asszony barátnőjével a ligetben sétált. Egy cukrosbolt mögül hirtelen előugrott egy Timkó Márta nevű varrónő, aki üveget rántott elő, amelyet Ujlaky Ede dr. arcába öntött. Az asszony széles ívben, jobbról balra öntötte a vitriolt a városi főtitkár felé, a néreg azonban nemcsak Ujlaky dr. arcába, hanem a felesége és a barátnő arcába is fröccsent. De a maró folyadék ráfröccsent az Ujlaky dr. mögött haladó Heissmann Emil és Ferenczy Gyula nevű férfiakra is. A merénylet után nagy népfőmeg gyűlt egybe. Timkó Márta hirtelen egy másik üveget vett elő zsebéből, amelyben marólug volt és azt megitta. A mentők hat sebesültet szállítottak be a kórházba. Timkó Márta nyolc évvel ezelőtt együtt élt a városi főtitkár feleségével, aki azonban otthagya. Most — nyolc év után — bosszulta meg magát a varrónő, akinek állapota rendkívül súlyos. A többi sebesült súlyos sebeket szenvedett a vitrioltól.

MEGHÍVÓ!

Az „Aradi Orth. Izs. Jótékony Nőegylet” 1933. év június hó 15-én d. u. 4 órakor a volt Szent Pál-uccai orth. izs. templomépület tancstermében tartandó

TISZTJUTÓ KÖZGYÜLÉSÉRE

tisztelettel meghívja és minél nagyobb számban való megjelenésre felkéri

az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT: 1. Évi zárszámadás bemutatása. 2. Tisztikar választása. 3. Új tagok felvétele. 4. Esetleges indítványok.

— Elmebeteg garázdálkodása egy templomban. Piatra-Neamtól jelentik: A Szentháromság templomban vasárnap délelőtti misét mondtak, amikor hirtelen egy meztelen férfi lépett be a templomba. Az Ádám-kosztümös férfi megjelenése annyira megdöbbentette a közönséget, hogy nem akadályozták meg a ruhátlan férfit, hogy az első sorokig ne haladjon. Egy rendőrtiszt, aki a misét hallgatta, odaszaladt a férfihez és kivezette a templomból. A templom előtt egy közrendőrnek adta át, aki — miután a ruhák nem kerültek elő — meztelenül vezette végig a városon a botrány okozóját a rendőrprefektúráig. Ott megállapították, hogy az illetőt Badenfe Józsefnek hívják. Besztercemegyében egyik községében született és elmebeteg. A templom előtti téren vetette le ruháit, amelyeket eldugott és — mert nem látta senki — akadálytalanul bemehetett a templomba. A botrány okozóját a kórház elmeosztályába szállították.

— Elítélték a „zöld palota királyát.” Párisból jelentik: Az ajaccioi törvényszék máris ítéletet hozott Spada, a korszikai bandita, a „zöld palota királyát” ügyében. Mint ismeretes, tizennégy évi hajsza után sikerült végre elfogni a korszikai ösbozót királyát, aki bandájával korlátlan hatalommal terrorizálta a sziget egész lakosságát. Spadát egyelőre csak tiltott fegyverviselésért vonták felelősségre. A törvényszék két évi börtönre ítélte emiatt. Novemberben kerül tárgyalásra Spada komoly bűntörve: tizennégy rendbeli gyilkossággal és rengeteg rablással vádolják a banditakirályt.

— Kivégezték két berlini sofförgyilkost. Berlinből jelentik: A porosz miniszterelnök elhatározta, hogy nem terjeszti kegyelemre a 26 éves Rohrbach Pált és a 23 éves Wittstock Hermannt. Ma reggel mindkettőt kivégezték a plötzensei fegyház udvarán. A két kivégzett ember 1931 februárjában éjszaka lakatlan helyre vitte magát egy sofförrel, aztán a soffört lelötte és pénztárcáját elrabolta. Utólag kiderült, hogy az elrabolt tárca teljesen üres volt.

Közeledik a béke — megjelent a tengeri szörnyeteg

A tengeri szörnyeteket Iverness közelében a skót partokon látták az öbölben. A szerencsés ember egy autobus kalauz volt, aki a rettentő nagy hal láttára hanyattvágódott a teljes sebességgel rohanó autobuszon. A szörnyeteg harminc-negyven láb hosszú volt. Ez a tengeri szörnyeteg remélhetőleg szerencsét hoz, mindenesetre a béke jele. Békeidőben jelentkezett rendszerint június elseje körül az ugynevezett holszezon kezdetekor. Mikor a holszezon előrehaladt, elkövetkezett a tengeri kigyó, amely már 80—90 láb hosszú volt. Most megelégednek kisebbet is. Ez az idők jele.

— Napoleon szerelmi ajándékát ellopta egy szakácsnő. Londonból jelentik: Egy brigh-toni szakácsnő maga sem tudta, hogy milyen nagyértékű műkincset lopott el gazdájától, H. A. Filistől. Mielőtt elment volna állásából, magával vitt egy csinos márványoszlopos állórát. Csak az újságokból tudta meg, hogy ezt az órát annakidején Napoleon szerelmi ajándékkul adta Josephinenek, aki akkor még menyasszonya volt. Amikor a szakácsnő megtudta, milyen történelmi nevezetességű műkincset lopott, magától visszavitte gazdájához. Ennek ellenére letartóztatták.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete Str. Románului (volt Zrínyi-ucca) 6. ezuton értesíti tagjait, hogy június 18-án, vasárnap kirándulást rendez Arad-hegyaljára. Utirány: Paulis (weekend-házunk) és onnan a kladovai völgybe. Vezető: Moşoiu Viktor. Indulás reggel 8 órakor a hegyaljai villamosvasut radnai-uti állomásáról. Visszatérés este. Jelentkezni lehet június 17-ig, szombat estig az egyesület irodájában, a hivatalos órák alatt: d. u. 5—7 között. Vendégeket szívesen látnak.

Hatezer lej havi apanázst

ad egy névtelen adakozó Románia ejtőernyő-világrekordernőjének

Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes levelet kapott a légügyi minisztérium. Egy névtelen adakozó ugyanis „Anonim” aláírással levelet intézett a minisztériumnak, amellyel közölte, hogy figyelemmel kísérté Braescu Smarandát, a hírneves pilótanőt, aki ejtőernyő produkcióival aratott az egész világon nagy sikert. Legutóbb Amerikában világrekordot állított fel az ejtőernyővel való leereszkedésben. A levélíró megállapítja, hogy Braescu Smaranda a román nemzet egyik büszkesége, aki azonban nem folytathatja munkáját pénzhány következtében. Ezért kötelességének tartja anyagilag támogatni. Felajánl a hírneves pilótanő számára hatezer lej havi támogatást és leveleiben mellékeli az első hat-havi apanázst, 36 ezer lejt. Közli, hogy fél év múlva újabb 36 ezer lejt küld. A bőkezű adakozó nem hajlandó megnevezni magát, hanem a légügyi minisztériumot kéri fel a közvetítésre. Az eset nagy feltűnést keltett Bucurestiben és a fővárosi sajtó példaként állítja be az adományozót.

* URANIA *

MA, SZERDÁN 5, 8 és 10 órakor
Variete — Ének — Zene — Tánc attrakció
Éjféli szerelem Modern kalandorfilm
Daniela Parola. Hans Ad. von Schlettow
a főszerepben.

Délután 3 órakor utoljára
Spanyol táncosnő operett
Fritz Schultz, Betty Bird, Oscar Sabo

Jön: A szezon legjobb katonai vígjátéka
Asszonyok kedvence
Premier

— Pécskán tegnap nagyszabású billiárdversenyt rendeztek. Az érdekes versenynek igen sok nézője akadt, akik mindvégig izgalommal kísérték a versenyt. Az első lett Kocsik János, aki „Rovine billiárdbajnoka” címet nyerte el. A második István és Fáis Mihály lettek. A győzteseket nagy ünneplésben részesítették és értékes díjjal jutalmazták. A nagyszerű rendezésért elismerés illeti Csanádán Demeter ipartestületi elnököt és az al-elnököket, Gergely Lajost. A rendezőség még kugli-versenyt is rendezett, amelynek a döntőküzdelmei csütörtökön lesznek.

— A „Forgószél” a téli színházban. A közelmúltban az Iparosotthon műkedvelő gárdája páratlan sikerrel vitte az Iparosotthon színpadán a „Forgószél” című modern színműjátékot. Szendrey Mihály színigazgató a kitűnő együttest most vendégszereplésre hívta meg a színházba, ahol az aradi színtársulat tagjaival egyetemben szintén színrehozzák ezt a kiváló Borosszínház művét. Az Iparosotthon műkedvelő gárdája komoly színpadokra alkalmas ensemble, amely a legnehezebb művészi feladatok megoldására is képes. Egészen bizonyos, hogy a színházban a társulat prózatagjaival történő fellépésük újabb siker megállomáshelye lesz. A „Forgószél” vasárnap két ízben kerül színre, még pedig délután és este. Jegyek már csütörtöktől kezdődőleg váltható a téli színház jegypénztárában.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Közljük, hogy mindazon CFR- és ACSÉV-nyugdíjas családok és özvegyek részére, akik folyó évben eddig csak 3 szabadjegyet kaptak és legutóbb a hátralékos szabadjegyek illetékét befizették, egyenként 6 db. szabadjegyet beszerzünk, amelyek egyesületünk hivatalos helyiségében: Piata Avram Iancu No. 18. már átvehető. — Egyben felkérjük mindazon CFR- és ACSÉV-nyugdíjasokat, akik a pótszabadjegyek illetékét még nem fizették be, úgy magukért, valamint igényjogosult családtagjaikért sürgősen fizessék be, mely alkalommal arcképes igazolványukat és nyugdíjnyomukat előjegyzés végett hozzák magukkal, nehogy ezen szabadjegyek beszerzése késedelmet szenvedjen. Elnökség.

— A 12 éves életkorban a gyermekek szervezetének bizonyos változások állnak elő, mely változások, ha idejekorán észre nem vették, avagy a megkívánt kezelésben nem részesítették, káros kihatással lesznek a gyermek egész életére. Ilyenek állnak elő egyes nagyobbfokú vérszegénységeknek is. Az előrelátó anyák a gyermekekre nézve kellemetlen kihatású következményeket könnyű szerről hátrithatják el, ha azoknak az ARTOZE-féle erősítőszert adják, mely a vért erősíti, szaporítja a vörösejteket, s ugyszintén élénkséget és étvágyat eredményez.

— Felhőkarcoló papirból. A francia fővárosban csodálatos kiállítású tornyot akarnak építeni. A torny 700 méteres magasságával a világ legmagasabb épülete lenne és autóval lehetne felutazni a tetejére. Ezt a készülő új magassági világrekordot azonban már is túlszárnyalta egy csodálatos felhőkarcoló papirból. A felhőkarcoló 35 esztendő alatt 300 kilométer magasra épült, mert a népszerű magyar képeslap, a „Tolnai Világlapja” fennállása óta eddig megjelent számai egymásrakva ilyen magasságot érnének el. A kultúra felhőkarcolója ez a gigantikus papírpítmény, olyan világrekord, melyre a híres képeslap méltán büszke lehet.

— A világ varázslói. A világ összes híres bűvészeiről közöl rendkívül érdekes, pompás képekkel illusztrált cikket a „Délbáb” új száma, mely gazdag tartalommal jelent meg. A szórakoztató cikkek egész légióját, pompás rádióműsorokat, színházi beszámolókat, híreket, pletykákat, egyfelvonásos színdarabot, folytatásos regényt, filmrportokat, gazdag rejtélynyomtatot és még számtalan érdekességet talál az olvasó a népszerű képeslapban. A 84 oldalas „Délbáb” 120 kőpet közöl. Ára 10 lej.

— Fáj-e a gyomra? Nincsen fő étvágya? Belsőrendése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lej. Dr. Földes Béla gyógyszerértára

SPORT KÖZLÖNY

Huszonötezer schillinget kerestek Bécsben a skót futballisták

Az osztrák fővárosban is esti meccseket rendeznek. Adalbrecht gólrekordja

Bécsből írják: Harmincötezer főnyi lelkes sportbarát örömmujongása közben — mint ismeretes — pünkösdi vasárnapján 4:3 arányú győzelmet aratott a Rapid kitűnő csapata a skót bajnok Glasgow Rangers felett. A nap hőse a zöld-fehérek fiatal összekötője, Binder volt, aki egymaga három gólt rugott Dawson kapujába. Az alig husz esztendőes Binder az osztrák futball legnagyobb reménysége és már csak nagyon kis út választja el attól, hogy neve világmárka legyen. Nincs ugyan még olyan kifinomodott játéktechnikája, mint Sindelarnak, vagy Geschweidlnék, sőt valószínűleg nem is lesz soha, a villámgyors és robusztus természetű Binder, kimondott áttörő csatár, az „Uridil tank” típusa, akinek klasszisa azonban már régen meghaladta. Huszonöt-harminc méterről a kapura küldött irtózatoss bombáihoz hasonlókat osztrák pályán eddig még nem igen láttak.

Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni a Glasgow Rangers játékosával, akiknek érdekes nyilatkozatait alább adjuk:

A skót futballisták kitűnő fizikai kondíciójára és nyilván példásan sportszerű életmódjukra rendkívül jellemző, hogy a glasgowiak Bécsben egyik legjobban szereplő emberre, Archibald, a jobbszélső, nem kevesebb mint 38 éves.

— Binder, „terrific schüt”... (félelmetes lövés) mondja Archibald. Játéka valóságos bámulatba ejtett. Az a mód, ahogyan ez a fiatal csatár minden távolságról halálos biztonsággal lök kapura, megfelel a mi futballista ideálunknak. Sajnos, ilyen csatárt ma nem találunk egész Skóciában.

Meichlajahn csapatkapitány szerint — akit térd sérülése miatt Bécsben egyébként Kennedy, a jobbfedezet helyettesített — a mérkőzést Binder játéka döntötte el. A bécsi meccset fontos tanulságnak tartja, mert a skótok most már tisztában vannak az osztrákok játékmódorával és tudják, mihez kell tartani magukat a legközelebbi skót-osztrák válogatott mérkőzésen. (A „Wundermannschaft” november 29-én játszik Glasgowban.)

Englisch közpfedezet elmondja, hogy ezúttal a „W” formációt próbálták ki a Rapid ellen, ugyanolyan mérsékelt szerencsével, mint a glasgowi eldöntetlen mérkőzésen kultivált kombinációs játékmóddal. Englisch azt hiszi, hogy az osztrákok ellen nem lehet előre megbeszélt harcmodorral kiállni a pályára, hanem mindig a pillanatnyi szituációnak megfelelően kell alkalmazkodni. Ennek tudatában reméli, hogy novemberben sikerül megverni az osztrák válogatottat.

Dawson keserű humorral megállapítja, hogy a négy gól kissé sok volt az idegeinek, de

nem szegyenli, mert Binder Skóciában is kétségtelenül réme lenne a kapusoknak.

Megemlítendő még, hogy a Glasgow Rangers 25.000 schillinget kapott a bécsi mérkőzésért, ami a takarékos skótoknak elég szép vigasz az egy gól differenciás vereségért.

A párisi Racing Clubra nem nagy jövő vár a Hohe Wartén. A Vienna csatárai valóságos macska-egér harcot játszottak a francia védelemmel, amely szédülten támo lyogva követni sem tudta a bécsi iskola ravasz cseloforgásait. 15 gólt lőttek a kék-sárgák a francia kapuba, azután felhagytak a bombázással, mert nyilván maguk is megsokalták a dolgot. Adalbrecht hét gólja az osztrák klubcsapatok nemzetközi mérkőzéseinek történetében eddig példátlan rekordot jelent, amit valószínűleg sokáig nem fognak megjavítani.

Uj fejezet kezdődik az osztrák labdarúgósport történetében. A Vienna híres sporttelepén, a Hohe Wartén, bevezetik a fényzőrök melletti esti mérkőzések divatját. A technikai munkálatok már a legközelebbi napokban megkezdődnek. A premier valószínűleg júliusban lesz, amikor a kék-sárgák valamilyen külföldi csapatot látnak vendégül. A Vienna vezetősége nemcsak szerencsés, de szükséges ötletnek is tartja az esti mérkőzések bevezetését, amelyeket nem vasárnapra, hanem hétköznapiakra terveznek. Ugyanis a közönség egyre szélesebb rétegeit vonja el a szombat-vasárnapi weekend a mérkőzések látogatásától, viszont így minden remény megvan arra, hogy a hűtlen sportbarátokat hétköznapi szép meleg este-ken vissza lehet csalogatni a futballpályákra. Sportkörökben természetesen érthető érdeklődéssel várják a Vienna kísérleteinek eredményét, ami ha kielégítőnek bizonyul, úgy számos követőre talál.

Diplomáciai tárgyalások az arad-ségai élővízcsatorna ügyében

A román és a magyar belügyminisztérium útján megegyezés készül Arad és a mezőhegyesi cukorgyár között

Aradvárosnak van egy régi, szinte tengerikigyónyi nagyságra nőtt ügye, amely diplomáciai vonatkozásainál fogva, már ismételtten foglalkoztatta a bucuresti-i külügyminisztériumot is. Arról az élővíz-levezető-csatornáról van szó, amely Ségán át a magyarországi határon át halad Mezőhegyes felé s ott a mezőhegyesi cukorgyár telepén átfolyva, mint ipari víz szerepel. Ez a tény volt tulajdonképpen kiindulópontja a városvezetőség és a mezőhegyesi cukorgyár-igazgatóság hosszadalmas tárgyalásának és sorozatos konfliktusainak.

A mezőhegyesi cukorgyárnak ugyanis megfelelő volt gyártási szempontból a Ségából érkező élővízcsatorna vízszintje, amelyet tulajdonképpen egyre növelt évről-évre az a körülmény, hogy sem itt Aradon, sem Magyarországon nem kötötták rendesen a medrét még annak a nemzetközi vízügyi egyezménynek kimondott rendelkezései ellenére sem, amelyek többek között az élővízcsatorna kezelésének ügyét rendszabályozták. Ez ügyben a nagy aradi árvízveszedelem utáni időkben többször is Aradon járt Oprean vezérigazgató, a bucuresti-i vízügyi osztály központi főnöke. Oprean megállapította, hogyha még néhány évig nem kotorják rendesen az élővízcsatorna medrét, úgy a ségaiak egy szép tavaszi napon egyszer

Vereséget szenvedtek a Hellas tennisezői Váradon

Vasárnap bonyolították le Váradon a Nagyvárad Sport-Egylet és a Hellas sportklub tennisezői között a Camarasescu-Kupa küzdelmét, amelyből nehéz küzdelem után a balszerencsével küzdő aradi együttes került ki vesztesként. Aradot Bánhid, Weininger dr. és Vámos képviselték. A küzdelem vég-eredményben 3:2 arányban végződött a váradiai javára. Az egyes játszmák eredményei: Vámos győz Páll ellen, így a Hellas vezet, majd Weininger dr. Lázár dr. feletti győzelmével 2:0 az eredmény. Gross veri Vámos (2:1) és Bánhidyval is végez. (2:2). Az utolsó küzdelem a párosban folyik le és a Gross-dr. Lázár-pár legyőzte a Weininger dr.-Bánhidypárt, így a meccs sorsa az NSE javára dőlt el. Vasárnap az NSE az AKE játékosaival kerül szembe. Az összecsapás színhelye Váradon, a muzeumkerti pálya lesz.

O A párbajtőr Európa-bajnoksága. Budapestről jelentik: A párbajtőr Európa-bajnokság mai napján Magyarország, Olaszország és Franciaország kvalifikálták magukat a döntőbe. Magyarország Angliát 18:14-re, Franciaország Svédországot 25:7-re, Olaszország Romániát 26:6-ra verte.

O Albu Aradon. Albu György, a Gloria CFR válogatott játékosa, aki végigjátszotta a Balkán Kupa összes küzdelmeit és akit Ófel-sége kitüntetett, ma hazaérkezett.

O Váradon, illetve váradai csapat ellen. Vasárnap mind a két aradi nemzeti bajnoki csapat a pontokért küzd. A sorsolás érdekessége, hogy az egyik Váradon, a másik váradai csapat ellen veszi fel a játékot. Az AMTE Váradon játszik, ellenfele a NAC csapata lesz, míg a Gloria CFR Aradon a Crisanával ütközik meg.

O A zerindi Egyetértés legyőzte szalon-tai ellenfelet. A zerindi Egyetértés Sándor I. góljával 1:0 arányban rávert a Nagyszalontai SC csapatára.

O Vasárnap Kinizsi-Vulturii meccs. Vasárnap Temesvárott játszik le a liga közép-döntője a Kinizsi és a lugosi Vulturii között. A Vulturii kvalitások csapata, amely már nem egy komoly győzelmet ért el, így a Kinizsinek nagy, nehéz dolga lesz. A mérkőzés győztese az AAC-al mér össze erejét a Nyugati Liga bajnoka címéért.

csak arra fognak ébredni, hogy előtti őket az élővízcsatorna vize.

A csatorna romániai medrének kimélyítése ellen elsősorban is a mezőhegyesi cukorgyár igazgatósága jelentett be óvást, hivatkozással a nemzetközi vízügyi egyezményre, amely beleszólási jogot biztosít a csatorna magyarországi érdekeltjeinek is. A mezőhegyesi cukorgyár ez ügyben egy headványt küldött a magyar külügyminisztérium útján a bucuresti-i belügyminisztériumnak is, felvetve azt a tervet, hogy egyezzenek meg közösen Aradváros vezetőségével egy olyan kölcsönösen megfelelő vízszint állandósításának kérdésében, amely egyfelől a ségaiaknak sem jelent árvízveszélyt, másfelől pedig nem zavarja a gyár munkamenetét.

A belügyminisztérium a mezőhegyesi cukorgyár beadványát a fenti javaslatlall együtt hivatali úton juttatta el Aradváros vezetőségéhez. Az érdekes okmányok ma érkeztek meg a polgármesterei hivatalhoz. Értesítéseink szerint a városvezetőség egyelőre a város mérnöki hivatalának adta ki az okmányokat tanulmányozás végett és majd az elkészült jelentés után terjeszti be az állandó választmány elé. Hír szerint a városvezetőségben megvan a jóindulat arra, hogy közreműködjen egy kölcsönös megegyezés létesítésén.

**NEMZETI
SPORT**

**Kelet-Európa vezető sportlapja
megjelenik hetenként ötször.**

**Ára Romániában: kétfőn 15 lej,
más napokon 10.— lej.**

Halálos szerelmi tragédia Nagyváradon

**Rejtélyek egy csendőrhadnagy
öngyilkossága körül**

Megrázó tragédia játszódott le Oradean (Nagyváradon). Dumitrescu Alexandru 25 éves csendőrhadnagy menyasszonya lakásán föbe lőtte magát és nyomban meghalt. Dumitrescu Alexandru a regáti Saesti városkából került Nagyváradra. Néhány hónappal ezelőtt megismerkedett Csepp Györgyné elvált asszonyával, akinek a belvárosban dohánytőzsdéje van. Az ismeretségből csakhamar szerelem lett és Dumitrescu azzal a tervvel foglalkozott, hogy a nála 15 évvel idősebb asszonyt elveszi feleségül. A felettesei azonban ellenezték a házasságot nemcsak a kor, de a valláskülönbség miatt is. Cseppné ugyanis zsidó vallású. Közvetlen fölöttese több ízben figyelmeztette, hogy szakítson az asszonnyal, mert nem jósol jó véget ennek a flörtnek. Cseppné egy napon azzal állott elő, hogyha nem lehetnek egymásé, haljának meg együtt.

A hadnagy és szerelme még a múlt héten elhatározták, hogy öngyilkosságot követnek el. Tegnap azután Dumitrescu be is váltotta ígéretét. Szolgálati fegyverével föbe lőtte magát. Holtteste mellett hat bucsulevelet találtak, amelyet szerelmével együtt írtak alá és ez a tény megcáfolni látszik az öngyilkosságot. A revolver sem úgy hevert mellette, ahogy kiejthette kezéből. Az eset egyébként is igen hasonló az emlékezetes Litzke Kálmáné esetére. A rendőrség kihallgatta Csepp Györgynét, aki úgy vallott, hogy utolsó pillanatban elvesztette bátorságát s ezért nem lett ő is öngyilkos. A hadnagy egyébként egyedül tartózkodott a lakásban, mert Cseppné előbb elment. Jelentkeztek tanúk, akik úgy vallottak, hogy látták Cseppnét eltávozni, majd később Dumitrescut kinézni az ablakon, ezek a vallomások az öngyilkosság mellett szólnak. A nyomozást a katonai hatóságok a rendőrséggel karöltve végzik. Érdekes megemlíteni, hogy a fiatal tisztnek néhány évvel ezelőtt egyik közeli férfirokona szintén agyonlőtte magát, mert a család ellenezte, hogy zsidó nőt vegyen feleségül.

Miss Magyarország lérijhez megy

**Gál Juliát eljegyezte egy délamerikai
gyáros**

Gál Juliát, az idei esztendő Miss Magyarországot elérte a szépségkirálynők sorsa: egy gazdag délamerikai gyáros beleszeretett és megkérte a kezét. Már elhangzott a boldogító igen is és néhány hónap múlva Gál Julia, aki a világ szépségkirálynői között a második helyre került, mint José Kleinné fog áthajózni Dél-Amerikába.

Gál Juliát Spanyolországban ismerte meg José Klein, gazdag délamerikai gyáros, aki egyébként magyar származású és Szilágy megyében is birtoka van. A 28 éves milliomos beleszeretett Miss Magyarországra és amerikai gyorsasággal cselekedett: amíg Gál Juliát Portugáliába szolgáltatták a szépségkirálynői kötelezettségek, addig ő Budapestre utazott, felkereste a leány szüleit és megkérte tőlük leányuk kezét. A szülők azonban az óvatos tartózkodás álláspontjára helyezkedtek s mielőtt választ adtak volna, megvárták leányukat. Most, hogy Gál Julia megérkezett Budapestre, a délamerikai gyáros ismét felkereste a szülőket, felkereste Incze Sándort is és megkérte tőlük Miss Magyarország kezét. Gál Julia igent mondott, beleegyeztek a házasságba a szülők is és így megtörtént az eljegyzés. José Klein nászajándékul a szülőknek Újpesten kertés házat vásárolt.

A menyasszony most spanyolul tanul. Öt hónap múlva lesz az esküvő. A vőlegény előbb kiutazik Amerikába, elintézi hivatalos dolgait, amikor visszajön, itt tartják meg az esküvőt, azután fiatal feleségét Dél-Amerikába viszi.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ma jár le a konverziós adósok váltóadási kötelezettsége

Sok aradmegyel adós kiesett a törvény kedvezményei alól

Az új konverziós törvény értelmében azokat a váltókat, amelyeket ez év december 1-ig prolongáltak, nem kell kicserélni, de a nem prolongált váltók helyett e hó 14-ig újakat kell benyújtani a pénzügyi intézetekhez és ezek a váltók bélyegmentesek. A prolongált váltó aláíról szintén kötelesek váltókat adni azokról az összegekről, amelyek a folyó évi április 1-ig kiszámított kamatokat tartalmazzák. Ennek alapján az egész országban működő mezőgazdasági hitelintézeteknél valósággal tolonganak a falvakból beözönlő egyszerű paraszt kisbirtokok a fenti váltók benyújtása végett. Az érdekelte aradi bankoknál is tömegesen jelentkeznek a falusi gazdák, akik tudják, hogy a törvényben előírt váltók átadási kötelezettségének teljesítése nélkül kiesnek a konverzió kedvezményéből. Mivel a jogászok megállapításai szerint a mostani konverziós törvénynek legfőbb intézkedései is rendkívül homályosak és mivel még mindig nem jelent meg a törvénynek nagyon nehezen várt végrehajtási utasítása,

azért a váltók összegszerű kiállítása tekintetében bizonytalanság uralkodik.

A pénzügyi intézeteknél pontos felvilágosításokat kaptak a falusi adósok, akik azonban járatlanok a váltók kitöltésében, törvény szerinti aláírásában, s ennek következtében igen sok elrontott vagy tévesen, hiányosan kiállított váltókkal jelentkeztek az aradi pénzügyi intézetnél. A bankok újból szakszerű felvilágosítást adtak az egyszerű gazdálkodóknak, akik közül azonban csak kevesen követték az utbaigazításokat. Jogászok helyett a különböző hivatalokat keresték fel és mivel azt hallották, hogy joguk van az új váltókat letétbe helyezni, egymásután kopogtattak be a hatóságok vezetőihez, akiket arra kértek, hogy fogadják el konverziós váltóikat. Természetesen ezt a kérést nem teljesíthették és ezért a falusi kis- és középbirtokosok közül igen sokan visszatértek gazdaságukba anélkül, hogy eleget tehettek volna a törvényben homályosan körvonalazott kötelezettségeiknek, tehát kiesnek a törvény kedvezményei alól.

Az ecetgyárak is elégedetlenek a szeszmonopollal

**Memorandum készül az elhibázott rendszer
miatt.**

Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy a szeszmonopol 56 millió lejrel tartozik a Romániában jelenleg működő hatvan szeszgyárnak, amelyek nemcsak ezért, hanem a szeszmonopol árpolitikája miatt is méltán elégedetlenek. A Bánát legnagyobb ecetsav-gyára az utóbbi hónapokban „R. M.” jelzésű füvekben hozta forgalomba termékeit, ami saját cégének monogramja, de a szakmában azt hitték, hogy e két betű „Monopolul Roman” szavaknak rövidítése. Ebből kifolyólag az a hír terjedt el az országban, hogy az állam monopolizálni fogja az ecetsavat. Ezek a hírek súlyos károkat okoztak az ecetgyáraknak, amelyek e hó 20-án Kolozsváron országos gyűlést tartanak, ahol a szeszmonopol ellen memorandumot szerkesztenek, amelyben rámutatnak az ecetgyárakkal szemben folytatott szeszszelláztási és árpolitikai hibákra. A magas szeszárak miatt ugyanis az ecetgyárak versenyképtelenné váltak ama vállalatokkal szemben, amelyek az ecetet nem szeszből állítják elő. Kifogásolják még, hogy a szeszkiutalásokat a területi raktárak késedelmesen végzik.

= Elvetették Genfben a negyvenórás munkahét tervét. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi konferencián elhatározták, hogy nem rendelik el a negyvenórás munkahét azonnali bevezetését. Ellenben kérdőíveket küldenek a kormányokhoz, hogy tegyék meg javaslataikat a kérdés tárgyában.

A magánkompenzációs rendszert segíti elő a román-magyar új clearing-egyezmény. Mint ismeretes, a legutóbbi román-magyar clearing-egyezmény a magánkompenzációt kizárta, de a most megkötött új clearing-konvenció ismét széles teret biztosít a magán árucserforgalomnak. Ha a két állam kiküldöttjei által megállapított clearing-feltételeken a kormányok nem változtatnak, úgy a magánkompenzációs rendszer teljesen megerősödik. Az új árucser-egyezmény értelmében a legújabb fa-export kontingenseket a kormány szétosztotta, amelynek alapján a legnagyobb kvótát szerzett cégek közé jutott a Lomási Erdőipar is 180 tonna export-fával. Az első helyen hatszáz tonnával még mindig a Caps szerepel, ami újabb sérelmet jelent a magánfatermelő és export vállalatoknak.

= CFR és MÁV-tárla aranyvalutában. Bucarestből jelentik: A Magyar Államvasutak és a CFR között megállapodás jött létre arra vonatkozólag, hogy a két ország közötti tarifát ezentől aranyvalutában kalkulálják. A legközelebb szakértő delegáció utazik Budapestre a részletek tárgyalása végett.

= Az új termésig valószínűleg nem javul a gabonapiac. A külföldi gabonapiacokon az üzleti aktivitás elég élénk, ami leginkább a valuta fluktuációival függ össze. Főképpen a pillanatnyi szükséglet kielégítésére történnek az üzletkötések. Amerikának az a törekvése, hogy az exportbuza árát emelje. A romániai gabonapiac egyre jobban lanyhul és az új termésig javulásra nincs is kilátás. Az egész országban csak egy regáti cég exportál, mely Brailából legutóbb száztíz vaggont vitt ki. Az okiráltságban erősen készülnek az új termés elhelyezésére és ecéiből Constantában raktárházakat is építet az állam.

= A romániai állatok bevitteli kvótája Ausztriába. Bucurestiből jelentik: Az osztrák kormány legutóbb Románia részére az állatok heti bevitteli kvótáját a következőkben állapította meg: 314 sertés és 80 szarvasmarha. Román részről az illetékes körök intervenciót készítenek elő, annak érdekében, hogy ezt a kvótát felemeljék.

= A vámolási és szállítási irodák garanciája. Mint ismeretes, az új vámtörvény négy vámkerületre osztotta fel az országot és a pénzügyminisztérium ennek megfelelően most megállapította a vámolási irodák, hajózási és szállítási vállalatok által a törvény alapján fizetendő, illetve letétbe helyezendő óvadékok összegét. Az első vámkerületbe Bucurestin kívül Temesvár, Csernovic és a kikötővárosok tartoznak. Ezekben a városokban működő szállítási és hajózási vállalatok óvadéka 300.000 lej, a magánvámolási irodáké pedig ennek a fele. A második kategóriába tartoznak többek között az Arad és Curtici vasúti állomás területén lévő vámolási irodák, amelyeknek kauciója 200 ezer lej, a magánirodáké 125 ezer lej. A harmadik csoportba az aradi, a nagyvárad, az orsovai stb. postavámolási és szállítási irodák is tartoznak. A szállítási társaságok garanciája itt 150 ezer lej, a magánirodáké pedig 75 ezer lej. A negyedik kategóriában találjuk többek között a pécsi, a déval, a cénádi, a gyulafehérvári vámhivatalokat. Az ezek mellett működő szállítási társaságok garanciája 100 ezer lej, a magánvámolási irodáké pedig 50 ezer lej. Az előírt garanciát ez év szeptember 6-ig kötelesek az irodák letétbe helyezni.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

Autófelszerelési tárgyakat fél áron Kálmán A. R.-T-nál, Arad.

Kétszázharminc millió lejes fizetésektelenség Bucurestiben

Egy mezőgazdasági és gépkereskedelmi vállalat óriási passzívája — Bel- és külföldi nagy cégek érdeklősége a Semanatoarea cégnél

A konverziós törvény miatt a Regát egyik legnagyobb mezőgazdasági és gépkereskedelmi vállalkozása, a Semanatoarea, amelynek az ország különböző vidékein expozitúrái vannak, kényszerregezséget kért. Már a múlt évben kezdődött a vállalat súlyos válsága, amikor kényszerfelszámolási eljárás megindítása iránt folyamodott. A legújabb törvény életbeléptetése után kényszerregezséget kért és hitelezőinek öt év alatt fizetendő negyven százalékos kvótát ajánlott fel. A fizetésektelenné vált nagy vállalatot a Funciar Rural bucuresti-i földhitelintézet alapította és apportként vitte a bécsi ismert Hoffherr-Schranz nagy cégnek zár alá vett, majd az állam által árverésen megvásárolt regáti gépgyárat. Néhány évvel ezelőtt még 12—17 százalékos osztalékot fizetett az átalakult vállalat, de két év óta vesz-

teségekké zárta mérlegeit.

A most benyújtott kényszerregezségi kérvényben 230 millió 13 ezer lej passzívát tüntet fel, amelyben a hitelezők 193 millió lejjel szerepelnek. Összes aktívái 179 és fél millió lejt tesznek ki, amelyből bucuresti-i és craiovai gyárak 13 és fél millió lej értékkel, az árukészlete 54 millió lejjel és az adósok 96 millió lejjel szerepelnek. A hitelezők között a legnagyobb összeggel a Credit Funciar Rural 90 millió lejjel, a Banca Nationala 34 millió lejjel, a Banca Romaneasca 21 millió lejjel, a Credit Industrial 10 millió lejjel, a bécsi Hoffherr-Schranz-cég 9 és fél millió lejjel van érdekelve. Ezekon kívül az ilfovi mezőgazdasági pénztár 61 millió lejt, egy csehszlovákiai gyár pedig 8 és fél millió lejt követel a fizetésektelenné gépgyáron.

= Nincs tojásexport és mégis drága a tojás. Németország elzárkózási politikája miatt a romániai tojásexport csaknem teljesen szünetel, mert tojásexportunk kilencven százalékat Németország vette át. Olaszországba, Csehszlovákiába, Svájcba és Ausztriába exportáltuk a többi tíz százalékat. Hollandia és Dánia a napokban már új egyezményt kötött Németországgal, amelynek alapján Hitlerék ismét beengedik a fenti két ország tojászállítmányait, sőt a hetven márkás vámot negyven márkára szállították le velük szemben. Ugyanban Németország nyolcvan vaggon tojást Magyarországtól is átvesz. A romániai tojást Ausztria sem engedi be, sőt a nagy konkurrencia miatt a svájci piacot is elvesztettük. Ha- yonkint már csak alig két vaggon tojást birunk Svájcban elhelyezni. Csehszlovákia ugyanban hetenként egy-két vaggon tojást vesz át Romániától. Az export leromlása miatt a romániai belső tojáskereskedelem is teljesen el- lankadt. Az export fokozása érdekében a pénzügyminiszter törölte a kivitelre szánt standardizált tojás 14.400 lejes vaggononkénti vámját, de a márkázási illeték s a forgalmiadó még mindig 13 ezer lej. A többi államok semmiféle illetéket nem számítanak, sőt prémiumokkal segítik elő az exportot.

= Eladott zímándi földbirtok. Stern Lipót és felesége aradi háztulajdonosok eladták a Zimándon lévő 118 hold területű földbirtokot Dr. Ancu János aradi ügyvédnek, aki az élő- és holt felszereléssel együtt körülbelül kétfélmillió lejt adott az ingatlanért.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JUNIUS 14.

Bukarest. 13: Gramofon. 14:15: Gramofon. 19:15: Rádiózenekar. 20:20: Gramofon. 21: Delavrancea-Lah- váry Cella zongorázik. 21:45: Aurelia Nina dalestje. 22:15: Pincus S. kürtművész hangversenye. 23: Zene egy vendéglőből. — Budapest I. 7:45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10:45: Hírek. 11: 1. Ókori híressé- gek. 2. Hogyan építsünk utakat a kertben? (Felolvasás) Közben: Columbia gramofonlemez. 13: Déli harang- szó. 13:05: Házikvintett. 2:30: Eugen Stepat balalajka- zenekara. 4:30: A rádió diáktévéje. 5: Rádióveteli za- varok és azok elhárítása. 6: Pertis Pál és cigányzene- kara. 7: Olasz nyelvoktatás. 7:30: Sóló Janka dala- kat ad elő, zongorán kíséri Buday Dénes. 8:30: Ameri- kai költők. Kállay Miklós előadása. 9: A Nemzeti Zenede évszázadi zenekari hangversenye. Majd: Kóczé Antal és cigányzenekara az Ostende kávéházból Kálmár Pál

énekszámaival. — Bécs. 12:30: Brunner-négyes. 13:40: Strauss Richárd lemezek. 14:10: Operettársulatok. 16:55: Operatársulatok. 20:35: Tarka zenés est. 22:05: Holdas éjek. Lirai zenei egybeállítás. 23:10: Táncczene a Graben kávéházból. — Belgrád. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 21: Slatin Vladimir hege- dü- és Zorko János brácsaművész hangversenye. 22: Gramofon. 22:40: Rádiózenekar. — Kassa. 12:30: Gramo- fon. 13:30: Rádiózenekar. 15:50: A 32. gy. ez. zeneka- ra. 19:20: Gramofon. — Leipzig. 13: Könnyű zene. 16: Gyermekzene lemezek. 20:20: Hamburg. 21:10: Kö- nigsberg. 0:30-ig: Táncc- és szórakoztató zene. — Milano. 12:15: Könnyű zene. 13:30: Gramofon. 14—15:15: Rádiózenekar. 18: Szoprán- és basszusdalok. 20: Gramofon. 24: Félóra táncczene. — Pozsony. 12: Gramofon. 13:30: Déli zene. 18:55: Magyar óra. A kerületi Jeány- iskolák ünnepe. — Prága. 7: Zene és ének. 12: Gramo- fon. 15:50: Falusi fuvószenekar. 20:30—23: Massenet: Don Quijote c. operája a nemzeti színházból. — Rádió Pá- ris. 20: Lecocq A száz szűz c. operettje. — Svájci Ale- man adó. 13: Gramofon. 18:30: Gyermekzene. 20:10: Gramofon. 22: Hírek. Majd 23:15-ig: Rádiózenekar. — Varsó. 8:20: Gramofon. 13:05: Gramofon. 15—17: Gramofon. 19:35: Mosakowski énekes dal. és áriaestje. 20:10: Gramofon. 21: Könnyű zene. 23: Táncczene.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 15.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14:15: Gramofon. 18: Di- nicu-zenekar. 19:15: Dinicu-zenekar. 20:20: Gramofon. 21: Zoloznaia Alexandra dalestje. 21:20: A rádiózene- kar szimfonikus hangversenye. Nottara vezényletével. Budapest I. 10:15: Hírek. 11: Róm. kath. istentisztelet. 1:25: A magyarvári közvetítő rádióállomás ünnepé- lyes megnyitása. Utána: A magyarvári gazdasági akadémia évvégi ballagásának közvetítése. 2:45: Co- lumbia gramofonlemez. — 4: Elbeszélés. 4:30: Az 1. honvédegylet fuvószenekara. 6: Biológiai nő- vényvédelem. 6:30: Rácz Béla és cigányzenekara. — 7:45: „India fejedelmei”. Dr. Germanus Gyula előadá- sa. 8:15: Helyszíni közvetítés a vivás Európabajnoki mérkőzéséről. 9: Operettársulatok. Utána kb. 12: Ka- baré-est a „Fészek” művészek klubjából. Budapest II. 6—6:30: Kristály gramofonlemez. — Bécs. 11:10: Dostal Viktor zongorázik. — 12:30: Szimfonikusok Kall zongoraművésszel. 13:30—15-ig: Bauer-zenekar. 16:30: Indánok szent éneke. 18:55: Wagner: „Istenek alkö- nya” zenedrámája. 23:50: Gramofon. — Belgrád. 12:20: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. Berlin. 17:30: Rádiózenekar. 18:50: Egyházi zene. — 21:05: Mai német operettek. 23: Éjféli táncczene. — Breslau. 20:30: Knittel Herbert: Politikai csevegés Ma- gyarországról II. rész. — Frankfurt A. M. 21: Flotow: Márta című operája. — Kassa. 11:35: Rádiózenekar. 18:45: Gramofon. 21:10: Gramofon. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Grieg-lemezek. 15:30: Citerakettős. 20:35: Erdélyi német dalok. 21: Szórakoztató zene. — Milano. 13:30: Gramofon. 14: A humor öt perce, majd könnyű zene. 18:10: Vegyes zene. 20:40: Gramofon. 21: Gramofon. — Róma. 13:30: Gramofon. 18:30: Ének- és ze- nekari verseny. 21:15: Gramofon. 21:45: Szimfonikus hangverseny.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely érzelmi alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este **10** óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

HAZASPAR házmesternek ajánlkozik, az aszony minden-szakácsné, az em- ber solár-lakatos, tanyára is mennék. Cim Bul. Carol 86. 2222

Allandó alkalmazást biztosítok oly egyén részére, ki bevezo- tett készpénzülethez 100 ezer lej tőké- vel társat vagy finanszírozót szerez. — Ajánlatok „Kereskedő” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadójaiba kéretnek. 2226

LAKAS.

KERESSEK a belvárosban augusztus el- sejére 4—5 szobás modern lakást. Aján- latokat kérem „Pontos fizető” jellegre az Aradi Közlöny kiadójaiba leadni. 2211

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadó- jában, a Minorita templommal szemben.

NÉGYSZOBAS modern lakást ósziro, le- hetőleg új épületben keresek. Marospart, kertszomszaggal előnyben. — Címeket „4 szoba” jellegre Lóbi hírlapirodába. 2220

Egymásbanyító 2 uccat butorozott szoba,

különbejáratú, egyik irodának be- rendezve, irodéghasználattal együtt kiadó. Esetleg teljes ellátással is. Cim: Strada Eminescu 6., I. 1.

EGY-KEI és háromszobas lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó- jában, a Minorita templommal szemben.

VETÉLÉS ELADÁS.

AUTÓELADÁS. Egy kifogástalan álla- potban levő 503-as típusú FIAT-autó (6 szem.) két komplett rezerva keréssel, pompás felszereléssel, olcsón eladó. Szívességből Reich-garage. Str. A. Mu- reșanu (v. Nádor-ucca). 2228

ELADÓ circa hétezer kgr, prima el- rokecsakál. Bővebbet az Aradi Köz- löny kiadóhivatalában. 2226

GYERMEKKOCSI, fali vitrinek, ebéd- lő, háló, uriszoba szalonberendezések, gar- derob szekrény, perzsa és gvári szőnye- gek, komódok, Biedermayer-szalon, szob- rok, ezüst girandol, festmények, zongo- rák, hegedűk, fogorvosi és fogtechnikai felszerelések, antik kredenc, virágállvá- nyok arany és ezüst karórák, eladók. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia (Szé- chenyi-ut) 1. Neuman-palota. 1000

SÜRGÖSEN KERESSEK ezüst tárgyakat. keleti és helyben készített perzsasző- nyegeket, gyári ebéd- és hálószőnyege- ket, modern háló- és ebéd-berendezé- seket, vitrin és vitrintárgyakat, orvosi műszerszekrényt, márkás festményeket, íróasztalterítőket, székeket, bőröndöket stb. SALGONE bizományi üzlet, Arad, Strada Horia 1. Neuman-palota. 1000

Építészeti rajzasztal

fiókokkal, esetleg ping-pong, szabó, vagy vasalóasztalnak is megfelel, fali könyvpole, gázresó, olcsón eladó. Ugyanott finom férfiöltöny eladó.

Str. Calvin-ucca 6., I. em., 4. 2221

Hirdessen a 49 éve

fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

!!! FÉMPAROSOK !!!

Anyagok nickeléshez, cal- szoló- és poliermasszák, kar- ton- és vászonkorongok, műszaki kefék, hegesztő- pisztolyok stb. legolcsóbban

BARTHES VICTOR-nál
ARAD, Str. Filipescu No. 40.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FOR- RÁS A „COMISIO” Hálósobák 3500 lejtől, ebéd- és hálószobák 6000 lejtől, ebéd- lő kredenc 1800, uri szobák, iro- da berendezések, modern konyha kre- denc 850, granitúrák 1000 lejtől, réz- ágyak, rugany és párna matracok, sod- ronvok, zongorák, 0-as és 2-es kaszák, Singer varrógépek, vasgályák, valódi és belső perzsa szőnyegek, térszék- nyek, festmények, porcellánok Ezüst-öt, aranyat, brilliánt a legmagasabb napi áron veszünk készpénzért. — Zalogtár- gyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalog- ház folyósítja Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dacia kávéház mellett.